

Omakoti

**Meiltä laadukasta
valmisbetonia!**

S-Betoni Ab Oy. Lepplax
Daniel Sundström
040 7273960
daniel.sundstrom@s-betoni.fi
www.s-betoni.fi

Alan vahva betonitoimittaja!

KESKI-POHJANMAA » NUMERO 4/2026 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 18. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Remontoi saunatunnelma uudelle tasolle

Omakotitalon putkiremontin
aika koittaa väistämättä

6

Riittämätön korvausilma
on yleinen sisäilmaongelma

12

TAKKAHUONE
EUROOPAN PARHAAT TULISIJAT

Lämpöä aidolla
tulella!
Säästä sähköä!

Contura

Kaikki varasto-
mallit nyt

-15%

kampanjahintaan!

Meiltä kokonais-
paketti, vanhan
tulisijan purku ja
uuden asennus

www.contura.eu

www.takkahuone.com

www.flintstones.fi | p. 050 056 1237 | info@flintstones.fi

Showroom ja myymälä:
Pohjanlahdentie 37, Pietarsaari.
Avoinna joka päivä 7-22
ilman ajanvarausta.

ULKOPINNAT KERRALLA KUNTOON!

**AITO
PINTA**
AIDOSTI
AMMATTILAINEN

- Tiilikaton
pinnoitukset
ja huollot
- Peltikattojen
maalaukset ja pesut
- Talonmaalaukset
- Sadevesikourut

PAIKALLISTA PALVELUA!

**RAHOITUS
ALKAEN
30 € /kk**

**HYÖDYNNÄ
KOTITALOUS-
VÄHENNYS**

MAALIT JA PINNOITTEET -50% ELOKUUSSA TILATTUIHIN TÖIHIN!

TILAA ILMAINEN ARVIOKÄYNTI: 050 336 2443

Aito Pinta Oy

Lekatie 8, Kokkola • 050 336 2443 • myynti@aitopinta.fi • www.aitopinta.fi

SISUSTAJAN JA RAKENTAJAN ERIKOISLIIKE YLIVIESKASSA

Legendaarinen Panu+-talomaali

Panu+ on säänkestävä vesiohenteinen akrylaattimaali puupinnoille. Maalissa on suomalaisen maisemaan sopiva puolihimmeä pinta. Sävytettävissä.

Panu+-talomaali
119€ / 9 l
(13,22 €/l)
229 €/18 l (12,72 €/l)

Ruutihaantie 3, 84100 Ylivieska
www.jaloo.fi, 044 745 1700
Ma-Pe: 7:00-17:00, La 8:30-14:00

JALOO
RAUTAKAUPPA | LEVYPALVELUT | TILASUUNNITTELU

NEDERVET
ELÄINLÄÄKÄRI
VETERINÄRI

Yksityinen eläinlääkärin vastaanotto Alavetelissä

Palveluihin kuuluu peruseläinlääkintä, rokotukset, lääkepastokset, pentutarkastukset, EU-passit, verinäytteiden analysointi paikan päällä, peruskirurgia, tiineystarkastukset, hammaskivenpoistot ym.

Teemme myös kotikäyntejä!

Olemme avoinna
ma, ke, pe klo 8-15
ti klo 8-18
to klo 8-16

Ajanvaraus puhelimitse tai tekstiviestillä.

Kun haluat parasta lemmikillesi

www.nedervet.fi

Murikantie 7,
68410 Alaveteli

050 5141 800

Tervetuloa Kalajoelle

Suomen edullisimpia
kaukolämpöjä

Tunne lämmin

kalajoenlampo.fi

**Kalajoen
Lämpö**

**SIEVIN
SIIRTONURMI**

Siirtonurmi - vihreä piha päivässä

SIIRTONURMI ON NOPEA JA VAIVATON RATKAISU

Kun halutaan kaunis ja kestävä nurmipinta ilman pitkää odotusta, valitse siirtonurmi. Se soveltuu monenlaisiin pihaympäristöihin.

050 327 2477

Hernesalontie 70,
85430 Sievi

info@sievinssiirtonurmi.fi

www.sievinssiirtonurmi.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2026	vko	7
Nro 2/2026	vko	15
Nro 3/2026	vko	21
Nro 4/2026	vko	32
Nro 4/2026	vko	41

Jakelu ja levikki

Jakelulevikki 10 000 kpl

Pientalot Kannuksen, Kaustisen, Kokkolan ja Toholammen alueella.

Julkaisija ja kustantaja

Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja

Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus

Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti

Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus

Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino

Kaleva Oy

Etukannen kuva

Unsplash

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatit on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Nexus Media Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Nexus Media Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Magnific

8 Lämmöntarpeen tarkastelu auttaa säästämään lämmityksessä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Omakotitalon putkiremontti
- 8 Kustannustehokasta lämmitystä
- 11 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 12 Ilmanvaihdon tehostaminen
- 14 Saunaremontilla uutta tunnelmaa
- 17 Lakipalsta
- 18 Muuttaminen
- 20 Tuholaistorjunta omakotitalossa
- 22 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Lämmityskulut hallintaan ennen pakkasia

Omakotitalo on edelleenkin useimpien suomalaisten haaveiden asumismuoto. Kuten kaikki haaveet, omakotitalo-asuminenkin vaatii kuitenkin jonkin verran työtä toteutuakseen – puhumattakaan rahamääristä, joita talon ylläpitoon ja asumiskuluihin saa varata.

Omakotitaloasukkaiden asumiskulut – lämmitys, vesi, jätehuolto, kiinteistövero ja sähkö – ovat esimerkiksi Omakotiliiton arvioiden mukaan keskimäärin noin 400–600 euroa kuukaudessa. Moniin noista kuluista omakotiasuja ei voi itse vaikuttaa, mutta sähkönkulutuksen hillitsemiseksi on monenlaisia ratkaisuja tarjolla.

Omakotitalon lämmitykseen uppoaa tyypillisesti jopa 60–70 % koko vuoden sähkönkulutuksesta. Lämmityksen sähkönkulutukseen vaikuttavat muun muassa talon sisälämpötila, ikä, koko ja eristys, mutta ennen kaikkea lämmitysmuoto: siinä missä esimerkiksi suora sähkölämmitys voi viedä vuodessa 15 000–25 000 kWh, maalämpöpumppu kuluttaa arviolta 4 000–8 000 kWh.

Energiatehokkuus ei ole siis todellakaan pelkkää viherpehua tai trendikästä sanahelinää, vaan sanelee hyvin pitkälle omakotitalon ylläpidon kuluja. Uudiskohteet rakennetaan nykyään neliömääriltään kompakteiksi ja energiatehokkuus mielessä, jolloin kodissa voi elää toiveidensa mukaisesti arkea joutumatta maksamaan siitä itseään kipeäksi.

Lämpimin terveisin,
Petri Kaukonen

päätoimittaja

REMONTOINTI
PIRKOLA

0400 588 246
www.pirkola.co

Tieva
Lakitoimisto Oy

Luotettavaa ja laadukasta lakipalvelua.

Lakipalvelut yrityksille ja yksityishenkilöille
Kokkolassa ja Pohjanmaalla.

**SOPIMUSJURIDIikka
TYÖOIKEUS
YRITYS- JA
YHTEISÖJURIDIikka
RIITA- JA
OIKEUDENKÄYNTIASIAT
PERHE- JA
PERINTÖOIKEUS**

**MAKSUTON
ALKUKESKUSTELU**

Ota yhteyttä -
autamme mielellämme.

Tieva Lakitoimisto Oy
050 535 9281
toimisto@anttitieva.fi
www.anttitieva.fi
Ristirannankatu 10 C 15, 67100 Kokkola

» LYHYESTI

Tukes testautti Temu-hanoja: riskinä vakava vesivahinko ja veden laadun heikkeneminen

Tukes testautti Suomessa myytävien keittiö-, pesuallas- ja suihkuhanojen soveltuvuutta talousvesikäyttöön. Testissä oli mukana kaikkiaan 12 hanaa, joista kaksi oli tilattu Temusta vertailu- ja tutkimusnäkökulman saamiseksi. Temusta tilatut hanat poikkesivat materiaaleiltaan ja rakenteeltaan merkittävästi yleisesti myydyistä hanatyypeistä.

Suomessa hanojen talousveden kanssa kosketuksissa oleva sisus on tyypillisesti valmistettu joko messingistä tai ruostumattomasta teräksestä. Temusta tilatut tuotteet olivat täysin muovisia. Tämä ei ollut tiedossa, kun Tukes valitsi tuotteita testiin.

Hanat eivät kestäneet normaalia käyttöä

Muoviset hanat osoittautuivat testeissä materiaaleiltaan erittäin heikkolaatuisiksi. Testatut hanat eivät läpäisseet painetestiä. Molemmat hanat rikkoutuivat niin alhaisella paineella, että jo vesijohdoverkoston normaali painevaihtelu voisi käytännössä rikkoa hanan ja aiheuttaa vesivahingon. Toisessa testatuista hanoista kahva irtosi jo standardinmukaisten mekaanisten testien alkuvaiheessa. Se ei olisi kestänyt normaalissa käytössä.

Testattujen hanojen sisäosat eivät leikkautuneet siististi kunnollisen kestävästä muovin tavoin, vaan ne olivat hyvin hauraita ja muovi rapautui pieniksi mustiksi jauhomaisiksi hiukkasiksi. Tukes arvioi, että rapautuva aines voisi käytössä siirtyä suoraan talousveteen.

Hanojen sisäosien päämateriaaleina olivat polyeteeni- ja polypropeenimuovit, joissa käytetään usein lisäaineita. Joidenkin yleisten muovien lisäaineiden käyttöä on rajoitettu EU:n lainsäädännössä, sillä ne ovat terveydelle haitallisia. Tästä syystä EU:n ulkopuolelta tilattuihin tuotteisiin tulee suhtautua juomavesikontaktissa vara-

uksella. On mahdollista, että myös muita tuotannon epäpuhtauksia siirtyy tuotteisiin ja sitä kautta juomaveteen.

Valmistajan vastuulla on osoittaa tuotteiden soveltuvuus käyttöön talousvesikontaktissa, testamalla ettei niistä siirry terveydelle haitallisia aineita veteen tavallisissa käyttöolosuhteissa. Tällä hetkellä talousveden kanssa kontaktissa oleville materiaaleille on voimassa ainoastaan kansallinen lainsäädäntö, mutta vuodenvaihteessa voimaan astuu EU-lainsäädäntö, jossa on tarkemmin rajoitettu, mitä aineita talousvesituotteissa saa käyttää.

Varmista tuotteen soveltuvuus ennen tilaamista

Testaustulosten perusteella Tukes korostaa, että ostopäätöstä tehtäessä on aina varmistuttava EU:n ulkopuolisessa verkkokaupassa myytävien vesikalusteiden soveltuvuudesta talousvesikäyttöön. Lisäksi on huomioitava, että niihin voi liittyä merkittävä vesivahinkoriski.

– Jos ostat rakennustuotteita ulkomaisista verkkokaupoista, varmista, että tuotteet täyttävät Suomessa kyseiseen käyttötarkoitukseen vaaditut tekniset vaatimukset, muistuttaa Tukesin ylitarkastaja **Sirpa Väisänen**.

Kansallisten markkinavalvontaviranomaisten on vaikea panna lainsäädäntö täytäntöön EU:n rajojen ulkopuolella. Siksi EU:n ulkopuolisia eli ns. kolmansien maiden toimijoita ei aina saada markkinavalvonnan keinoin vastuuseen markkinoille saattamistaan vaatimustenvastaisista tuotteista.

EU:n lainsäädäntöön perustuva kuluttajansuoja koskee myös ostoksia EU:n ulkopuolisesta verkkokaupasta, jos tuotteen tarjonta on nimenomaan suunnattu EU:n kuluttajille. Kuluttajien voi kuitenkin olla vaikea puolustaa oikeuksiaan, jos myyjä on sijoittautunut EU:n ul-

kopuolelle. Tukes kehottaa kuluttajia kiinnittämään huomiota tuoteturvallisuuteen erityisesti, kun he tilaavat tuotteita EU:n ulkopuolelta, sillä vastuu mahdollisista ongelmista tuotteessa jää tällöin usein ostajalle.

Digitaalinen kaupankäynti on yksi Suomen kansallisen markkinavalvontastrategian 2026–2029 sekä Tukesin vuoden 2026 valvon-

tasuunnitelman mukaisista painopisteistä. Tämä hanke on osa Tukesin toimia EU:n ulkopuolisten verkkomarkkinapaikkojen valvomiseksi sekä tasapuolisten kilpailuolosuhteiden edistämiseksi digitaalisessa ympäristössä.

Muiden tuotteiden osalta valvontahanke on vielä kesken ja tuloksista tiedotetaan myöhemmin niiden valmistuttua.

Tukes

Motiva: Pientalojen energiaremontit saavat vauhtia kotitalousvähennyksen korotuksesta

Tänä ja ensi vuonna energiaremontteja vauhdittaa kotitalousvähennyksen korotus, arvioi valtion kestävä kehityksen yhtiö Motiva keväen tiedotteessaan. Suomen hallitus päätti kehysriihessään nostaa vähennyksen 40 prosenttiin työ kustannuksista, enintään 2 100 euroon.

– Muutos tekee monista energiaremonteista aiempaa houkuttelevampia. Samalla kyse on pitkäaikaisesta säästöstä, sillä hyvin toteutettu remontti pienentää energiakuluja tulevina vuosina, sanoo Motivan asiantuntija **Veli-Matti Virtanen**.

Onnistunut energiaremontti lähtee suunnittelusta

Ennen remontin tai materiaalien tilausta on hyvä pysähtyä arvioimaan kokonaisuus.

– Kodin tai mökin remontin suunnittelu aloitetaan aina arvioimalla nykytila: mikä on talon ja sen järjestelmien kunto sekä talon nykyinen

energiatehokkuus. Sitä kautta voi suunnitella, mitä talossa oikeasti pitää korjata, missä järjestyksessä ja millä ratkaisulla. Suunnitelmaan kannattaa sisällyttää energiaterhokkuutta parantavat ja uusiutuvan energian käyttöä lisäävät toimenpiteet. Näin päästään parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen, Veli-Matti Virtanen sanoo.

Suunnitelmassa korjaustoimenpiteet asetetaan aikajanelle. Jaksottamalla töitä tälle ja ensi vuodelle voi kotitalousvähennyksen korotuksesta hyötyä kahtena vuonna peräkkäin.

Suunnitelman laatimisessa kannattaa käyttää apuna alan asiantuntijaa, kuten kuntotarkastajaa, energiatodistuksen laatijaa, LVI-suunnittelijaa tai rakennusalan ammattilaista.

Vertaile ja kilpailuta ratkaisut ja tekijät ennen aloitusta

Energiaremontti on kotitaloudelle usein iso in-

vestointi. Siksi valittavat ratkaisut ja tekijät on vertailtava huolella, ja kilpailutettava omaan kotiin sopivin toteuttaja.

Kun on selvillä, mitä halutaan tehdä, sopivat tekijät voi etsiä Motivan Energiaosaajista.

– Energiaosaajat on kohtaamispaikka energiaremonttia teettävälle talon omistajalle sekä alan yrityksille. Se on odotettu hakupalvelu, joka täyttää pitkäaikaisen toiveen saada yhdellä tarjouspyynnöllä yhteys useampaan toimijaan. Yritykset puolestaan saavat asiakkaiden suoria yhteydenottoja, joissa on selkeästi täytetyt esitiedot, kertoo Veli-Matti Virtanen.

Kotitalousvähennyksen hyödyntäminen tulee tarkastella aina tapauskohtaisesti. Jos sitä haluaa käyttää, on varmistettava ennen remontin aloittamista, ovatko suunnitellut toimenpiteet vähennyskelpoisia.

Omakotiliitto selvitti asumiskustannuksia jo kymmenettä kertaa

Asumiskustannukset ovat pysyneet melko ennallaan viime vuoteen verrattuna, kävi ilmi Omakotiliiton maaliskuussa julkaisemasta selvityksestä. Liitto selvitti kymmenettä kertaa sadan kunnan kunta- ja aluekohtaisia maksuja kiinteistöveron sekä sähkö-, vesi- ja jätemaksujen osalta.

Keskimäärin omakotitalossa asuva maksaa kunta- ja aluekohtaisia maksuja tänä vuonna 5 927 euroa vuodessa. Viime vuoteen verrattuna kulut ovat pysyneet melko samanlaisina, nousua on tullut keskimäärin 81 euroa vuodessa.

Tänä vuonna omakotitalossa asuva maksaa kalleimpia maksuja Savonlinnassa, jossa kuntakohtaisesti maksuihin menee 6 755 euroa vuodessa. Savonlinnassa kustannukset nousivat 298 euroa edellisestä vuodesta.

Halvimmalla omakotitaloasuja selviää Kittilässä, jossa asuva maksaa 5 140 euroa kunta-kohtaisia maksuja vuodessa. Kittilässä kustannukset nousivat 27 euroa. Ero kahden ääripään välillä on siis 1 615 euroa.

Sähkön hinta pysynyt lähes ennallaan

Sähkön hinnat pysyivät hyvin lähellä viime vuotta. Keskimäärin lämmitys- ja käyttösähkön kustannus nousi 0,7 prosenttia. Sähkön siirtomaksut nousivat 2,4 prosenttia. Selvityksessä on huomioitu 1.4.2026 voimaan tuleva huoltovarmuusmaksun korotus, mikä nostaa

sähköveroa. Sähkösuihin eli lämmitykseen ja käyttösähkseen menee 69 prosenttia kaikista selvityksessä tarkastelluista asumiskuluista kolmihenkiseltä perheeltä, joka asuu sähkölämmitteisessä 120 neliömetrin kokoisessa omakotitalossa.

– Asumiskustannuksia tarkasteltaessa maksuihin sisältyvät verot jäävät usein huomioimatta, huomauttaa Omakotiliiton toiminnanjohtaja **Marju Silander**.

– Kun kokonaisuudessaan lämmitys- ja käyttö-sähkö haukkaa merkittävimmän osan kustannuksista, keskimäärin 4 122 euroa vuodessa, niin tästä summasta verojen osuus on kolmannes. Sähköveroa maksetaan noin 419 euroa ja arvonnäisäveroa noin 838 euroa.

Vesimaksuissa ja jätemaksuissa paikoin suuria nousuja

Eniten kuntakohtaisista maksuista ovat nousseet vesimaksut, joiden hinnat nousivat keskimäärin 4,2 prosenttia eli 43 euroa viime vuodesta. Vesimaksuihin menee keskimäärin kolmen hengen taloudessa 1 064 euroa vuodessa. Kalleimmat vesimaksut ovat Parikkalassa, 1 721 euroa, ja edullisimmat viime vuosien tapaan Kempeleessä, 625 euroa.

Paikoin vesimaksut ovat nousseet reilusti. Kirkkonummella nousua on tullut 192 euroa, Heinolassa 184 ja Laukaassa 181 euroa. Heinolassa hintaan vaikuttaa tänä vuonna lisätty hu-

levesimaksu.

Jättemaksut nousivat keskimäärin vuodessa 1,7 prosenttia eli kuusi euroa. Hurjia nousuja tuli lisäalassa, 128 euroa, ja Asikkalassa, 90 euroa. Sen sijaan hintoja pystyivät laskemaan huomattavasti Kauhava, Kokkola ja Pietarsaari, joissa hinnat laskivat 69 euroa.

Kiinteistöverossa suuria alueellisia eroja

Kiinteistöveron erot ovat aikaisempien vuosien tapaan suuria. Kalleinta tontin kiinteistöveroa maksetaan Espoossa, 895 euroa, ja edullisinta kahdeksassa kunnassa, 10 euroa vuodessa.

Kiinteistöveroihin tuli keskimäärin korotusta koko maassa 0,6 prosenttia.

– Omakotiliiton tavoitteena on kohtuulliset asumiskustannukset, ja esimerkiksi juuri kiinteistöveron nousu on laittanut kotitalouksien kukkarot viime vuosina koetukselle, toteaa Omakotiliiton puheenjohtaja **Jukka Malila**.

Omakotiliitto teki selvityksen kunta- ja aluekohtaisesti maksettavista maksuista nyt kymmenennen kerran. Selvityksellä halutaan tuoda läpinäkyvyyttä asumismenoihin.

– Tulokset osoittavat, että kuntien ja alueellisten toimijoiden päätöksillä vaikutetaan tuntuvasti asukkaiden taloudelliseen tilanteeseen. Siksi on erittäin tärkeää läpivalaista tilannetta ja verrata kehitystä muihin kuntiin säännöllisesti toteutettavalla selvityksellä, Jukka Malila sanoo.

Teksti: Elina Salmi

Putkiremonttiin kannattaa ryhtyä ajoissa

Mikään ei kestä ikuisesti – eivät myöskään omakotitalon käyttövesi- ja viemäriputket. Remonttiin kannattaa ryhtyä ajoissa eikä odottaa, että jotain menee rikki.

Omakotitalon putkiremonttia ei tarvitse pelätä. Käyttövesiputkien ja viemäreiden uusinta sujuu muutamassa päivässä, asumishaitat ovat melko vähäiset ja kustannukset kohtuulliset.

Miten usein sitten käyttövesiputket pitäisi uusia? Tarkkoja vuosimääriä ei voi antaa, koska putkiston kulumiseen vaikuttavat muun muassa käytetyt materiaalit, käyttötottumukset ja veden laatu. Myös talon iällä ja historialla on merkitystä. Jos asuu vaikkapa 50-luvulla rakennetussa talossa eikä ole tiedossa, että taloon olisi tehty käyttövesiputkiston remonttia, on putkisto varmasti vaihtokunnossa.

– Kun putket ovat käyttöikänsä lopussa eli olleet käytössä noin 30 vuotta, on syytä ruveta tutkimaan

niiden kuntoa ja mietittävä, olisiko jo uusimisen paikka, kertoo neuvontainsinööri **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry PRKK:sta.

– Kaikkiin remontteihin pätee sama totuus: kun uusitaan tai korjataan jokin kohta uutta vastaavaksi, se pitää uusia ennen kuin mikään menee rikki. Siten pääsee pääsääntöisesti myös halvemmalla.

Muistutuksena voi todeta, että jo syntyneiden vaurioiden korjaaminen on tutkitusti kolmanneksen kalliimpaa kuin ajoissa tehtyjen, kulumisesta johtuvien remonttien.

Useimmiten pientalossa uusimisen tarve on käyttövesiputkistossa. Putkiston kulumiseen vaikuttavat muun muassa käytetyt materiaalit, käyt-

tötottumukset ja veden laatu. Toisinaan käyttövesiputket uusitaan samassa yhteydessä, kun kylpyhuonetta halutaan päivittää.

Viemäreissä on jo pitkään käytetty muoviputkea, joka kestää käyttöä hyvinkin pitkään. Jos talon viemärit ovat kymmeniä vuosia vanhaa valurautaputkea, ne ruostuvat sisäpuolelta ajan saatossa ja alkavat vanhetessaan halkeilla.

Ota oma valvoja mukaan projektiin jo tarjouskierroksella

Oman putkiston kunnostustarpeen selvittäminen on varmintä jättää asiantuntijalle. Samaista asiantuntijaa voi käyttää tulevan remontin valvojana,

jos siihen kuntotutkimuksen pohjalta päätyy.

– Aluksi kannattaa pyytää kolmesta viiteen tarjousta, jotka sitten käy oman valvojansa kanssa läpi. Luotettava ammattilainen osaa auttaa omistajaa siinä, mihin seikkoihin tarjouksissa pitää kiinnittää huomiota. Hinnan lisäksi kannattaa vertailla eri putkiliikkeiden ehdotuksia siitä, miten putket olisi hyvä reitittää ja poimia niistä fiksuisimmat vaihtoehdot, toteaa Jokela.

Usein paikalliseen, vakiintuneeseen ja pitkään toimineeseen alan yritykseen voi luottaa, sillä he eivät halua pilata mainettaan alueella. Sen sijaan ovelta ovelle kiertelevien kaupustelijoiden tarjouksiin ei parane sortua, sillä he myyvät useasti joko ylimitoitettuja, kalliita tai täysin tarpeettomia remontteja.

– Aina kannattaa luotettavankin oloisen urakoitsijan kanssa säilyttää varovaisuus. Ennakkoon ei pidä maksaa koko remonttisuunnitelmaa, vaan mieluummin osissa ja vielä niin, että isohko osa maksetaan vasta sitten, kun työ on valmis ja hyväksytysti vastaanotettu.

Vanhat putket voi jättää rakenteisiin

Tarjouskierroksen jälkeen on remontin hintahaarukka selvillä. Hintaan vaikuttaa muun muassa kiinteistön koko ja vesipisteiden määrä.

Nykyisin käyttövesiputkien asennuksissa suositaan pinta-asennuksia. Silloin mahdolliset vuodot havaitaan heti eikä rikkoutunut putki valuta vettä rakenteisiin viikkoja.

Vanhat, käytöstä poistuvat putket voi jättää rakenteiden sisään, kunhan ne tyhjennetään ja tulpataan. Jos uudet putket haluaa piiloon, voi ne tietysti koteloida silmää miellyttävällä tavalla. Silloinkin on hyvä huolehtia siitä, että mahdollinen vuotovesi ohjautuu näkyville.

Kun taloon on pyydetty ammattimies tarkastuskäynnille, kannattaa tietysti tarkastuttaa samalla viemärit ja vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, jos talossa sellainen on. Nekään eivät ole ikuisia, ja kun öljylämmitys tai kaukolämpö halutaan vaihtaa esimerkiksi maalämpöön tai ilmasivellämpöpumppuun, saatetaan joutua uusimaan lämmitysjärjestelmän putkistot ja patterit.

Muoviviemäri kestää käytössä vuosikymmeniä

Viemäriremonttiakaan ei tarvitse omakotitalossa pelätä. Sekin hoituu useimmiten viikossa.

Viemäreissä käytetyt muovilaadut ovat erittäin kestäviä ja jos viemärien toiminnassa ei ilmene ongelmia, ei niitä tarvitse kovin herkästi lähteä uusimaan.

– Muoviviemäreiden hoidoksi riittää pitkään se, että ne huuhdellaan ja kuvataan 5–7 vuoden välein. Toimenpiteen yhteydessä selviää viemäreiden kuntokin näppärästi, muistuttaa Jokela.

Muoviviemäri siis kestää iät ajat. Ongelmia saattaa aiheutua siitä, jos ne painuvat maaperän muutosten takia, jolloin vesi jää makaamaan putkiin. Myös tiiviste on voinut asennusvaiheessa luiskahtaa pois paikoiltaan. Moiset ongelmat kuitenkin löytyvät kuvauksessa.

Jos putket ovat hankalasti maan ja rakennuksen alla, ei niitä ole välttämätöntä alkaa kaivella esiin ja vaihtaa. Sukitus on hyvä vaihtoehto, eikä rakenteita tarvitse purkaa. Toki sekin pitää tilata luotettavalta toimijalta.

– Sukitus on menetelmänä ollut käytössä jo melko kauan eli sen toimivuudesta on kertynyt faktapohjaista tietoa paljon. Sukitus on osoittautunut hyväksi ja kestäväksi vaihtoehdoksi. Pinoitusta en uskalla suositella, koska niitä on jouduttu tietämissäni kohteissa uusimaan jopa muutaman vuoden välein.

Ei tietenkään ole järkevää sen paremmin yli- kuin aliremonttakaan, mutta kun ryhtyy putkien vaihtoon ja perustaa sitä varten työmaan, on viisasta tehdä muitakin parannuksia samalla.

Monet modernisoivat kylpyhuoneen ja vessan remontin yhteydessä. Tyypillisesti halutaan vaihtaa esimerkiksi vesikalusteet nykyaikaisemmiksi ja energiatehokkaammiksi, uusitaan suihkukaappi ja vaikkapa laatoitetaan pinnot uudelleen.

Silloin on ymmärrettävää, että myös kustannukset kasvavat ja aikataulu venyy. Jos pesutilat tai wc kuitenkin kaipaavat kasvojenkohotusta, niin on fiksua hoitaa se remontin yhteydessä, kun putkiasentaja on joka tapauksessa jo paikalla.

Viisas osaa ennakoita: ei kannata odottaa vaurioita, vaan toimia ajoissa, jolloin pääsee yleensä helpommalla ja pienemmin kustannuksin. ■

MEILTÄ KAIKKI KIINTOKALUSTEET MITTOJEN MUKAAN

**Varastossa
hyvä valikoima
keittiöön ja vessaan
ALTAITA JA TASOJA**

NORDICA-KEITTIÖT OY
SISUSTUSTARVIKKEIDEN ERIKOISLIIKE

Ma-pe 8.30-17, la 10-14
P. 0500 789 861 Teollisuustie 5, 67600 Kokkola

Kotivalmis
REMONTIT LVIS

RAKENTAMISTA JA REMONTINTIA

- ✓ Kylpyhuone- ja saunaremontit
- ✓ Sisä- ja ulkoremontit
- ✓ Putki- ja sähköremontit
- ✓ Rakentaminen ja saneeraus

**Kokkolan
Kiinteistö Apu**
Kiinteistöhuoltoa Kokkolassa ja ympäristökunnissa

KIINTEISTÖN YLLÄPITOJA JA HUOLTOA

- ✓ Lumityöt ja ruohonleikkuut
- ✓ Ulkotyöt
- ✓ Maalaukset ja kunnostukset
- ✓ Kiinteistöhuolto

☎ 044 217 9942
www.kotivalmis.fi

☎ 050 366 9998
www.kokkolankiinteistoapu.fi

K Rauta
KOKKOLA

**Palvelemme
sinua:**

Ma-Pe 7-19
La 9-16
Su 12-16

**Onnistuneen projektin
asiantuntijat sinun apunasi**

Niko Makkula p. 044 723 0810
Susanna Sulkakoski p. 040 659 0540
Vera Kinnari p. 040 659 0544

**ONNISTUTAAN YHESSÄ,
NÄHÄÄN KAUPALLA!**

✂ Tällä kupongilla alennus
-10%
yhdestä ostoksesta myymälässämme.
Kuponki voimassa 30.8.2026 saakka ✂

K-Rauta Kokkola, Mottisenkatu 10, 67700 Kokkola
p. 044 723 0826, kokkola@k-rauta.fi

Kotien lämmityskulut ovat talvipakkasilla suuri menoerä, mutta hyvällä suunnittelulla siitä voi nipistää satoja, joskus jopa tuhansia euroja vuosittain.

Teksti: Ulla Sirén

Kodin voi säästää lämpimäksi

Kustannustehokkuus on lämmityksen muotisana, jota toistetaan aina, kun kotien lämpimyydestä keskustellaan. Ja onhan selvää, että mitä enemmän asumisen kustannukset nousevat, sitä tärkeämpää on löytää ratkaisuja, jotka hillitsevät niitä. Uudisrakentamisen osalta jo lakikin ohjaa kustannustehokkuuteen, mutta silti paras ratkaisu on joka talossa omannäköisensä.

Suomen ilmastossa suurin osa vuodesta on aikaa, jolloin taloja on pakko lämmittää. Lämmitykseen kuluu omakotitalossa vuositasolla enemmän energiaa kuin mihinkään muuhun, olipa lämmittäminen kustannustehokasta enemmän tai vähemmän. Hyvällä suunnittelulla ja huolellisella toteutuksella lämmityslaskuissa voi kuitenkin säästää huomattavia summia – ja samalla pienentää energiankulutusta yleisellä tasolla koko Suomen eduksi.

Vaikka se kuulostaisi kätevältä, lämmityksen kustannustehokkuutta ei voi parantaa vain valitsemalla valmiista listasta sopivimmat vaihtoehdot. Omakotitalon tai kesämökin

lämmitysratkaisuihin vaikuttavat esimerkiksi rakennuksen ikä ja sijainti, rakenteet, aikaisempi lämmitystapa sekä se, mitä vaihtoehtoja ylipäättään on tarjolla. Teknologiaohtaja **Juhani Hyvärinen** Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:stä (Taltega) muistuttaa, että paras lämmitystapa löytyy sovitamalla yhteen kunkin talon yksilöllisiä ominaisuuksia ja käytettävissä olevien vaihtoehtoja.

Viileyttä oppii sietämään

Kustannustehokkuus ei tarkoita pelkkiä teknisiä ratkaisuja vaan myös oman lämmöntarpeen tarkastelua. Edellisillä

vuosisadoilla lämmöntarpeen arviointi oli tavallaan itsestäänselvyys. Taloisissa, joissa oli useita huoneita, lämmitettiin talvella asumiskelpoisiksi vain ne tilat, joita välttämättä tarvittiin. Jos tupa tai pirtti oli lämpimänä, koko perhe saattoi nukkua siellä, ja salit ja vieraskamarit pidettiin talvisydämen ajan viileinä. Vaikka nykyään ei mentäisi aivan samanlaisiin järjestelyihin, kannattaa silti harkita, missä tiloissa lämpötilaa on mahdollista laskea.

Juhani Hyvärinen toteaa, että yksi kannattavimmista keinoista säästää kustannuksissa on miettiä omia käytötottumuksiaan.

– Tarvitseeko varastotilojen tai vä-

hän käytössä olevien tilojen lämpötilan olla jatkuvasti mukavuusalueella? Riittäisikö lämpötilaksi matalampi lämpötila, jolla varmistutaan siitä, etteivät putket jäädy tai synny muita kylmän aiheuttamia vaurioita, hän pohtii. Myös kesämökkien talvilämmityksessä kannattaa etsiä alin turvallinen lämpötila, joka vielä estää jääty- misen sekä sopiva tapa pitää sisäilma tarpeeksi kuivana ja raikkaana.

Terve, normaalisti liikkuva ihminen selviää tosiasiaissa melko matalassa huonelämpötilassa. Pudotus vaikkapa 24 asteesta 21 asteeseen tarkoittaa jo energiankulutuksen kannalta paljon, kun puhutaan koko lämmityskau-

Magnific

Varaava takka voi olla sekä omakotitalon varalämmönlähde että osa hybridilämmitystä.

desta. Mutta pelkkä mittarin näyttö ei ratkaise kaikkea, sillä tärkeintähän ei ole lämpötila sinänsä vaan se, miten lämpimältä asunnossa tuntuu. Siinä suhteessa tiiveydellä on iso merkitys, sillä vedoton sisäilma tuntuu lämpimämmältä kuin vetoinen. Myös liian viileä lattia saa huoneen tuntumaan kylmältä, vaikka lämpömittari seinällä näyttäisi korkeita lukemia.

Työn laatu ratkaisee

Uutta omakotitaloa rakennettaessa lämmöntarpeen pienentäminen on nykyään lähtökohtainen tavoite ja myös vaatimus. Suunnittelussa kiinnitetään paljon huomiota lämmöneristykseen, ikkunoihin ja hyvään ilmanvaihtojärjestelmään, mutta hyvä suunnittelu ei yksin varmista hyvää lopputulosta. Myös käytännön rakennustyön on oltava laadukasta pieniä yksityiskohtia myöten.

– On hyvä huomata, että huolellisesti tehdyn työn saa tilatessa samaan hintaan. Huolimattomasti tehdyistä asennuksista tulee helposti lämpövuotoja ja vetoa. Erityisesti tiivistämisessä mitättömältä vaikuttavat vuotoreitit esimerkiksi sähköasennusrasian kautta voivat vaikuttaa lopputulokseen enemmän kuin uskoisi, Juhani Hyvärinen sanoo. Hän muistuttaa, että tiiveyden testaus kannattaa ehdottomasti tehdä ennen pintojen asentamista, kun vuotokohdat voidaan vielä paikata.

Hyvä lämmöntalteenotto vähentää

tuntuvasti kustannuksia. Ilmanvaihtokone, jonka perustehtävänsä eli ulkoilman sisään ottamiseen ja lämmittämiseen käyttämä energia saadaan mahdollisimman hyvin talteen, tuottaa siis talon lämmitykseen lähes ilmaista lisäenergiaa.

Käyttöveden lämmitys puolestaan kuluttaa paljon energiaa. On yleistä käyttää lämmitysjärjestelmän varaajaa ja lämmitintä myös käyttöveteen, mutta esimerkiksi polttoon perustuvissa lämmityslaitteissa saattaa erillinen hyvin eristetty varaaja olla järkevä ratkaisu, Hyvärinen toteaa.

Maasta vai jakeluverkosta?

Maalämpöä ja kaukolämpöä markkinoidaan ”huolettomina” lämmitysratkaisuina. Monet eri selvitykset väittävät, että maalämpö olisi pitkällä aikavälillä kustannustehokkain omakotitalon lämmitysjärjestelmä. Maalämpöjärjestelmän rakentaminen vaatii kuitenkin kerralla ison investoinnin, kun taas kaukolämpöverkkoon liittyminen on huomattavasti edullisempaa.

– Kustannuskysymykset ovat aina kohdekohtaisia, joten yleistä oikeata vastausta ei pysty antamaan, Juhani Hyvärinen sanoo.

Hän toteaa, että maalämmön ja kaukolämmön kustannuksia vertailtaessa on myös hyvä huomata, ettei aina välttämättä vertailla puhtaasti teknisiä ratkaisuja. Kaukolämpö on lähempänä palvelua, maalämpöä taas har-

TILAA KELA-TAKSI

Perhonjokilaakson alueella ilmaisesta

NUMEROSTA 0800 415 720

Palvelun tuottaa Tampereen Aluetaksi Oy

PAIKALLINEN JA PALVELEVA

VIIPERIN Juho 045 112 5980

TAKSI Petri 040 767 7004

Pihakantojen poistoa

siististi jyrsimellä!

Jämpä Jussi 040 646 9597

www.jampijussi.com

POHJANMAAN PORAKAIVO

Porakaivotyöt ammattitaidolla!

Leivannintie 102, 66510 VAASA, GSM 050 3138 152

- Lämpö- ja vesikaivojen porausta
- Tutkimus ja tarkkailureikien porausta
- Vesikaivot
- Teräspaalaus
- Sekä muita erikoisporauksia

Meiltä myös porakaivojen pesut, pienituottoisten porakaivojen vesipaineaukaisut sekä porakaivopumput, lämpökaivopumput ja lämpökaivoputket

**OSTO
MYynti
VAIHTO
RAHOITUS**

HENKILÖ JA PAKETTIAUTOT KOKKOLASTA

www.kasitienauto.fi | 0400 587 977

EKO-MAAKELLARI - LYÖMÄTÖN VAIHTOEHTO

Eri kokoja, ilmastointi, tuplaovet, erilaisia sisustusvaihtoehtoja

puh. 06-722 5192, 0400-160 053 | www.kovjokielement.fi

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

MYynti, ASENNUS JA HUOLTO

- tilaa ilmainen
mitoituskäynti

uunimestari

Pentti Porrassalmi

0400 866 180

pentti.porrassalmi@gmail.com

Kälviä - Keski-Pohjanmaa

renta

PAIKALLINEN KONEVUOKRAAMO

Vuokraamme mm. nostimet, maanrakennuskoneet,
sähköistys- ja valaistuskalustoa sekä yleisimpiä rakennuskoneita!

Lekatie 6A, 67800 Kokkola

040 161 1900 | kokkola@renta.fi

www.renta.fi/konevuokraamo/kokkola

Avoimna: ma-pe 7-16.30

DRILLTEC

Drilling Technologies

Syvien porakaivojen asiantuntija

Kalliolämpö / Porapaalutus / Vesikaivo

Kalliolämpö - edullinen, ympäristöystävällinen ja
huoltovapaa lämmitysvaihtoehto.

Drilltec tarjoaa aina **sopivat energia- ja vesikaivo**
ratkaisut ja muut porausratkaisut.

drilltec.fi

info@drilltec.fi

044 525 9143

voin tarjota palveluna. Kaukolämmön rasiitteen voi olla vanhoja hinnoittelukäytäntöjä ja toimintatapoja, kun taas maalämpö taas voi tuoda mukanaan riskejä ja ylläpitomaksuja, jotka eivät näy hankintahinnassa.

Juhani Hyvärinen neuvoo hyödyntämään riskienhallinnassa "Mitäpä, jos" -ajattelua. Esimerkiksi: Mitäpä, jos lämpökaivo jäikin liian matalaksi, eikä lämpöä riitä? Vastaus: Varaudu poraamalla syvempi ja halkaisijaltaan suurempi kaivo. Mitäpä jos pumppu vikaantuu pakkasjaksolla? Vastaus: Varaudu huoltosopimuksella.

Hybridi sopii vanhaan taloon

Kaikkiin omakotitaloihin ei voi rakentaa maalämpöpumppua, eikä läheskään kaikissa paikoissa ole tarjolla kaukolämpöä, mutta monia muitakin kustannustehokkaita vaihtoehtoja on olemassa.

- Esimerkiksi uusilla ilmasta veteen lämpöä siirtävillä vesi-ilmaalämpöpumpuilla ulkolämpötila-alue ulottuu joillakin alueilla mitoitustilapötiloihin saakka tai ainakin lähelle niitä. Sähkölämmitystä saatetaan tarvita kylmimpinä aikoina, jolloin sähkön hinta on usein korkea, Juhani Hyvärinen kertoo.

Ilma-ilma -lämpöpumput puolestaan vaativat käytännössä jonkin päälämmönlähteen, eli ne eivät riitä sellaisenaan omakotitalon lämmitysjärjestelmäksi mutta ovat luonteva osa hybridilämmitystä. Muodikas käsite tarkoittaa järkevää kahden tai useamman järjestelmän yhdistelmää, joka lisää kustannustehokkuutta, koska eri järjestelmiä voidaan hyödyntää silloin, kun niiden käyttö on edullisimmillaan. Hyvärinen ehdottaa, että esimerkiksi vesi-ilmaalämpöpumpun apuna voi olla kylmimpänä aikana varaava takka. Tai jos lämmityskautena käytetään polttoon perustuvaa kattilaa, kesiä varten voi olla erillinen lämminvesi-

varaaja, jonka kustannuksia pienennetään aurinkopaneelien avulla.

Vanhassa rakennuksessa vaihtoehtot rajautuvat paljolti sen mukaan, mikä lämmönjakojärjestelmä on käytössä. Hybridilämmitys on usein vanhojen talojen varmin kustannustehokkuutta lisäävä ratkaisu varsinkin, jos koko järjestelmän uusimiseen ei haluta lähteä. Mikäli lämmönjakojärjestelmä on vesikiertoinen, vaihtoehtoja on useita. Sen sijaan vanhoissa taloissa yleiseen sähköpatterilämmitykseen voi yhdistää lähinnä ilma-ilmaalämpöpumpun sekä, mikäli mahdollista, varaavan tulisijan.

- Patteriverkoston tasapainotus on järkevää myös pientalossa. Yksi väärin säädetty patteri saattaa vaatia, että lämmitysverkoston lämpötila on liian korkea, mikä johtaa liian suuriin lämmityshäviöihin. Samoin käyttövesivaraajan lämpötilatasoksi voi riittää matalampikin, kunhan vain huolehtii, että lämpötila kuumen veden verkostossa on vähintään 55 astetta, Juhani Hyvärinen neuvo.

Apua suunnitteluun

Jos haluaa ryhtyä perusteellisesti lisäämään lämmityksen kustannustehokkuutta omakotitalossa, tehtävässä harvoin onnistuu pelkästään omin avuin. Kuntien ilmaisesta energianeuvonnasta löytyy ainakin ensimmäinen apu. Myös laitevalmistajat ja -toimittajat ovat yleensä auliita ja osaavia opastamaan omien laitteidensa käytössä. Mutta jos taloon halutaan toimiva kokonaissuunnitelma kustannustehokkuuden parantamiseksi, on parasta palkata kokenut suunnittelija, joka kykenee kriittiseen vaihtoehtojen tarkasteluun.

Juhani Hyvärinen muistuttaa, että sellaisen löytäminen voi olla vaikeaa, mutta vaivannäkö kannattaa kyllä.

- Kunnollinen korjausrakentamissuunnitelma säästää loppujen lopuksi kustannuksissa suunnittelijan palkan, hän sanoo.

Lue lisää

Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:n (Talteka) piirissä toimiva sisäympäristöryhmä ylläpitää Talotekniikkainfo.fi-sivustoa. Sivustolle on laadittu oppaita muun muassa aiheista:

- Suoran sähkölämmityksen vaihtaminen muuhun lämmitysmuotoon
- Öljylämmityksen vaihtaminen muuhun lämmitysmuotoon
- Poistoilman lämmöntalteenotto lämpöpumppujärjestelmällä
- Lämmitys ilmaalämpöpumpulla
- Lämmitys ilmavesilämpöpumpulla
- Käyttövesivaraajan uusinta älyvaraajalla
- Matalarakennejärjestelmä lattialämmitykseen

Lähde: www.talotekniikkainfo.fi ■

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Terveysturvallisuutta voi parantaa myös kotona

Julkisuudessa puhutaan tällä hetkellä paljon turvallisuudesta, mutta useimmiten keskustelu pyörii aseellisten konfliktien, energian tai talouden ympärillä. Siitäkin huolimatta, että yksi usein sivuutettu kokonaisturvallisuuden palanen näkyy meille konkreettisimmin omassa arjessamme: terveysturvallisuus.

Viime vuosien kesät ovat muistutus siitä, ettei ilmastomuutos ole enää vain tulevaisuuden ilmiö. Tämä vuosi ei ole poikkeus - jo toukokuussa Keski-Eurooppa kärvisteli yli 30 asteen helteissä. Tämä vuosi on myös niin kutsuttu super-El Niño -vuosi. El Niño on Tyynenmeren päiväntasaajan alueen ilmastoilmiö, jossa meriveden pintaämpötila lämpenee poikkeuksellisesti ja vaikuttaa sääilmiöihin kaikkialla maailmassa, aiheuttaen esimerkiksi pitkittyneitä helteitä, kuivuutta, rankkasateita ja myrskyjä. Tänä vuonna el Niño on ilmastomuutoksen vuoksi poikkeuksellisen voimakas, ja ilmiö on odotettavissa valitettavasti jatkossakin.

Nämä ilmiöt näkyvät jo myös meillä Suomessa. Siksi meidän tulee tehdä kaikkemme ilmastomuutoksen kiihtymisen ehkäisemiseksi, jotta emme päädy 2040-luvulla elämään elinkelvottomassa maailmassa. Meidän pitää sekä torjua ilmastomuutoksen kiihtymistä että sopeutua siitä jo nyt aiheutuviin seurauksiin. Yhteiskunnat ja kaupungit joutuvat pohtimaan uudella tavalla varautumista kuumuuteen ja sään ääri-ilmiöiden aiheuttamiin häiriöihin. Esimerkiksi sairaaloiden täytyy varautua hellejaksojen aiheuttamaan potilasmäärän nousuun tai helteiden kuumentamien toimenpiteiden viilentämiseen. Tämä vaatii valmistautumissuunnitelmia, aikaa ja rahaa.

Kaiken tämän keskellä oma koti on turvallinen paikka, mutta sitä täytyy myös ennakkoon varustaa. Poliitiikan

tehtävä on pitää huolta suurista linjoista: parantaa infrastruktuuria, huolehtia energian saatavuudesta, terveydenhuollon toimivuudesta ja siitä, että yhteiskunta kestää muuttuvia olosuhteita. Toinen puoli turvallisuudesta rakennetaan kodeissa.

Perustason varautuminen on viisautta. Kotona pitäisi olla pullotettua juomavettä, jonkun verran hyvin säilyvää ruokaa, kuten säilykkeitä, näkkileipää, pähkinöitä, herneitä ja papuja, kuivattuja hedelmiä, hiutaleita ja myslejä, välipalapatukoita tai riisiä ja pastaa. Lemmikeillekin pitäisi muistaa varata ruokaa. Tuoreet hedelmät, kasvikset ja juurekset ovat hyvä lisä etenkin kesällä. Lisäksi tarvitaan taskulamppu ja paristoja.

Kuumuus ja kriisitilanteet rasittavat meitä kaikkia, mutta kaikkein eniten ikäihmisiä, pieniä lapsia ja pitkäaikaissairaita. Kesällä voimme kaikki ylläpitää terveysturvallisuutta muistamalla juoda vettä, pitämällä kodin viileänä ja kysymällä ikääntyneeltä naapurilta, tarvitseeko hän apua tai kylmää juomaa. Turvallisuus syntyy pienistä teoista, vaikkapa siitä, että naapureiden kanssa sovitaan yhdessä, miten toimitaan sähkökatkon tai kovan helteen aikana.

Myös omalla pihalla voi vaikuttaa. Puut eivät ole vain maisemaa tai viihtyvyyttä varten, vaan ne viilentävät ympäristöä ja tekevät pihoista miellyttävämpiä myös helteellä. Moni on viime vuosina innostunut hyötykasveista, sadeveden keräämisestä ja muista omavaraisuuden pienistä askelista, jotka nekin parantavat tulevaisuusvalmiutta.

Turvallisuus voi olla niinkin yksinkertainen asia kuin pihakeinu ison puun varjossa tai naapurin piipahdus ovella. Varaudutaan tänä kesänä viisaasti, pidetään huolta toisistamme ja nautitaan valosta.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Toimiva ilmanvaihto, virkeämpi arki

Riittämätön tai huonosti toimiva ilmanvaihto tuntuu arjessa. Säännöllinen ylläpito takaa omalta osaltaan ilmanvaihdon toimivuuden, mutta puutteellista ilmanvaihtoa voidaan tarvittaessa myös tehostaa.

Päätä särkee ja väsyttää?

Syytä nuutuneeseen oloon ei tarvitse aina etsiä kertyneistä ikävuosista tai edes elämäntavoista, vaikka ne miten kaipaivat ryhtiä. Toisinaan epämääräisten oireiden takana voi olla yksinkertaisesti kodin puutteellisesti toimiva ilmanvaihto – asia, joka voidaan korjata.

– Mikäli ilmanvaihto ei toimi, sisäilman laatu kärsii, toteaa Hengitysliitto ry:n sisäilma-asiantuntija **Kirsi Säkkinen**.

Useimmiten tämä havaitaan tunkkaisena hajuna: kun ilma ei vaihdu,

esimerkiksi ruuanlaiton tuoksut ja muut hajut viipyvät ilmassa ja poistuvat hitaasti. Tunkkainen ja huono sisäilma voi Säkkinen mukaan aiheuttaa myös yleisoireita kuten väsymystä ja päänsärkyä sekä muun muassa ylähengitystieoireita.

Asukkaiden hyvinvoinnin ohella toimiva ilmanvaihto on tärkeä kuitenkin myös rakennuksen kunnon vaalimiseksi. Mikäli ilmanvaihto ei toimi riittävästi, sisäilmankosteus voi nousta liian korkeaksi, varoittaa Säkkinen.

– Tästä merkinä on muun muassa kosteuden tiivistyminen kylmille pin-

noille kuten ikkunoiden sisäpinnalle.

Pitkään jatkunut liiallinen kosteus voi pahimmillaan aiheuttaa rakenteisiin vaurioita. Ilmanvaihdon tehtävänä onkin myös poistaa kosteutta, jota asumisessa sisäilmaan syntyy.

Riittämätön ilmanvaihto on tyypillinen ongelma

Sisäilman hiilidioksidipitoisuutta voidaan mitata hiilidioksidimittarilla. Säkkinen toteaa kohonneen hiilidioksidipitoisuuden kertovan yleensä siitä, että ilmanvaihto ei ole riittä-

vää. Mikäli kodin ilmanvaihdossa ilmenee ongelmia, tyypillisesti niiden taustalla onkin kokonaisuudessaan riittämätön ilmanvaihto.

– Raikasta ulkoilmaa ei tule tarpeeksi tilojen käyttötarkoitukseen nähden ja/tai käytettyä ilmaa ei poistettu riittävästi. Taloissa, joissa on koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto, ilmamäärät voidaan mitata ja ne tulee säätää suunnitteluarvojen mukaisiksi, hän huomauttaa.

Erityisesti vanhemmissa omakotitaloissa, joissa on painovoimainen tai koneellinen poistoilmanvaihtojärjes-

telmä, usein ongelmien juurisyy-
nä on Säkkinen mukaan riittämätön
korvausilman saanti.

– Raikasta ulkoilmaa tuovia kor-
vausilmaventtiileitä ei ole tai niitä
on liian vähän. Mikäli venttiileitä
ei ole, korvaava ilma poistuneen il-
man tilalle, tulee rakenteiden rako-
sista ja epätiivetyyskohdista. Tämä
ilma ei ole puhdasta ja raikasta.

Ilmavirtojen säätäminen ja ilmanvaihdon ylläpito

Ilmanvaihdon oikean toiminnan
edellytyksenä on se, että poisto- ja
tuloilmavirrat on säädetty suunni-
telmien ja käyttötarpeiden mukai-
siksi. Tämän lisäksi ilmanvaihdon
tulee asunnoissa olla aina päällä,
Säkinen painottaa.

Toimiakseen hyvin ja oikein,
kaikki ilmanvaihtojärjestelmät va-
ativat lisäksi erilaisia säännöllises-
ti tehtäviä huoltotoimenpiteitä. Il-
manvaihtokoneet tulee esimerkik-
si puhdistaa laitteiston valmistajan
ohjeen mukaan, kertoo Säkinen.
Koneellisessa tulo- ja poistoilman-
vaihtojärjestelmässä ilmanvaiht-
tokoneen suodattimet pitää myös
vaihtaa vähintään pari kertaa vuo-
dessa tai laitevalmistajan ohjeis-
tuksen mukaan.

– Hyvä ajankohta suodattimien
vaihdolle on alkukevät ennen siite-
pöly- ja katupölykauden alkua sekä
syksyllä siitepölykauden jälkeen.

Myös painovoimaisessa ilman-
vaihdossa ja koneellisessa poistoil-
manvaihdossa on tärkeää puhdistaa
oleskelutilojen korvausilmaventtiil-
lien karkeasuodattimet pari kertaa
vuodessa.

– Jos korvausilmaventtiileissä on
lisäksi hienosuodattimet, vaihde-
taan ne vähintään kaksi kertaa vuo-
dessa.

Venttiilien puhdistus on hyvä ottaa tavaksi

Olipa käytössä sitten mikä ilman-
vaihtojärjestelmä tahansa, sekä
tulo- että poistoventtiilit tulee puh-
distaa imuroimalla tai pyyhkimällä
ne nihkeällä pari kertaa vuodessa
tai venttiilivalmistajan ohjeen mu-
kaan, korostaa Säkinen.

– Pölyiset venttiilit heikentävät il-
manvaihtoa. Lautasmallisissa vent-
tiileissä on huomioitava puhdistuk-
sessa, ettei keskikartiota saa pyö-
rittää, koska tämä muuttaa ilman-
vaihdon säätöjä, hän muistuttaa.

Ilmanvaihtokanavien perusteel-
linen puhdistus olisi Säkkinen mu-
kaan hyvä teettää alan ammattilai-
silla noin 5–8 vuoden välein, vii-
meistään kuitenkin 10 vuoden vä-
lein. Koneellisen ilmanvaihdon jär-
jestelmissä ilmavirtaukset on kana-
viston puhdistuksen jälkeen aina
vielä mitattava ja tarvittaessa sää-
dettävä uudelleen.

Edellä mainittujen lisäksi hän
neuvoo puhdistamaan liesituuletti-
men rasvasuodattimen muutaman
kuukauden välein. Silläkin on oma
vaikutuksensa kodin sisäilman laa-
tuun: suodattimeen kertyvä lika ja

rasva heikentävät liesituulettimen
toimintaa ja aiheuttavat myös tuli-
palariskin.

Huomiota ilmanvaihdon venttiilien riittävyteen

Jotta ilmanvaihto voi ylipäättään
toimia koko talossa, Säkkinen mu-
kaan on tärkeää, että jokaisesta
huoneesta löytyisi ilmanvaihdon
venttiili.

– Erityisesti painovoimaisessa ja
koneellisessa poistoilmanvaihdos-
sa tulee varmistaa, että korvausil-
maventtiileitä – joista raikas ilma
tulee sisälle – on riittävästi.

Jokaisessa oleskelutilassa, kuten
makuuhuoneissa, olohuoneessa tai
työhuoneessa, on oltava siis vähin-
tään yksi venttiili. Vastaavasti niin
kutsutuista likaisista tiloista – kuten
WC-tilat, kylpyhuone, kodinhoito-
huone, vaatehuone – pitää löytyä
poistoventtiilit, joista likainen ilma
poistuu. Jos käytössä on koneelli-
nen ilmanvaihto, sen ilmavirtauk-
set pitää säätää niin, että tiloihin
saadaan riittävät ilmamäärät.

Oli ilmanvaihtojärjestelmä mikä
tahansa, Säkinen painottaa huo-
lehtimaan myös siitä, että ilma pää-
see siirtymään asunnossa tulo- ja
korvausilmaventtiileiltä poisto-
venttiileille. Siirtoilmareitteinä toi-
mivat oven alareunassa oleva yhte-
näinen noin 1–2 cm:n rako tai siir-
toilmasäleikkö.

– Jos yhtenäistä rakoa tai säleik-
köä ei ole, voit pitää oleskelutilan
ovea ja likaisen tilan ovea hieman
raollaan.

Ilmanvaihtoa voi tehostaa monin tavoin

Kodin ilmanvaihtoa on Säkkinen
mukaan tarpeen tehostaa silloin,
kun epäpuhtauksia ja kosteutta tuo-
tetaan erityisen paljon. Näin on esi-
merkiksi ruuanlaiton tai suihkun,
saunomisen ja siivouksen aikana.

– Koneellisessa ilmanvaihdossa
tehostaminen tapahtuu yksinker-
taisesti ilmanvaihtolaitteiston te-
hoa lisäämällä. Painovoimaisen il-
manvaihdon tehostamiskeino on
ikkunatuuletus, mutta ikkunatuu-
letusta voi käyttää lyhytaikaisesti
ilmanvaihdon tehostukseen myös
koneellisessa ilmanvaihtojärjestel-
mässä, hän selventää.

Painovoimaista ilmanvaihtoa
voidaan tehostaa myös asentamal-
la poistoilmahormin päähän tuu-
len voimalla toimivia vedonparan-
tajia tai tuuliohjaimia.

– Nykyään käytetään myös niin
kutsuttua puhallinavusteista pai-
novoimaista ilmanvaihtoa, jossa
muuten painovoimaiseen ilman-
vaihtoon lisätään puhallin riittävi-
en ilmavirtojen aikaansaamiseksi.

Säkinen lisää tulisijan käytön
parantavan ilmanvaihtuvuutta pai-
novoimaisessa ilmanvaihdossa.
Myös poistoilmahormin pituus ja
halkaisija vaikuttavat ilmanvaiht-
don toimintaan: korkea ja leveä
hormi luo edellytykset toimivalle
painovoimaiselle ilmanvaihdolle. ■

Milloin sinun ilmastointisi on puhdistettu?

Pohjanmaan
Ilmastointihuolto Oy

040 521 3756

www.pmih.fi

BITTIKULMA

LUOTETTAVA LAITEHUOLTO KOKKOLASSA

*Laitteesi takaisin toimintakuntoon
nopeasti ja luotettavasti.*

Puhelin-, ja tabletti- ja tablettiluollot | Tietokonehuollot
Pelikonsolihuollot | Varmuuskopioinnit ja tiedonsiirrot
IT-tuki | Virusten poisto ja tietoturvapalvelut
Laitteiden ja internet-yhteyksien asennukset

Anna meidän auttaa sinua ratkaisemaan laiteongelmasi!

KUSTAA AADOLFIN KATU 3
67100 KOKKOLA

040 138 4405
Ma-Pe 10.30-16

BITTIKULMA.FI
mika@bittikulma.fi

Energiatehokasta lämpöä ja viileää!

**Turvallisesti paikalliselta
LVI-ammattilaiselta**

Kysy tarjous laadukkaasta Mits-
ubishi-ilmalämpöpumpusta! Myös
rahoituksella. Kaikki LVI-palvelut
pitkällä kokemuksella, reippaalla ot-
teella ja avaimet käteen -palveluna.
Tavoitat meidät aina 24/7.

**LVI
Hosionaho**

lvihosionaho.fi
info@lvihosionaho.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Saunatunnelma uudelle tasolle

Nuhruinen, kulunut sauna voi himmentää innokkaimmankin saunojan löylyilon. Kun vanha sauna päätetään remontoida uuteen uskoon, tarjoutuu tilaisuus lisätä niin sen viihtyisyyttä kuin tunnelmaakin, mutta myös varmistaa, että esimerkiksi kosteuseristykset ovat ajan tasalla.

Saunaremontin kimmokkeena on usein halu tuunata talo myyntikuntoon, tai vasta ostetun talon muokkaaminen enemmän oman näköiseksi. Toisinaan taustalla voi olla kuitenkin jo pelkästään trendien muuttuminen – tai silkka muutoksenhalu.

Olipa tilanne sitten mikä hyvänsä, yksi on selvää: jos saunaa ei ole kertaakaan remontoitu, pintojen ikääntyminen ja kuluminen voivat näkyä selvästi jo 30–40-vuotiaassa talossa.

– Silikonisaumoihin lattian ja seinän rajassa voi tulla tummia pisteitä. Paneloidun seinän alareuna alkaa tummua ja näyttää aika tuhnuiselta, eikä sitä saa puhdistamalla pois, kuvailee sisustusarkkitehti **Maria Krause**, joka on uransa aikana suunnitellut

saunaremontteja lukuisiin yksityiskoteihin.

– Myös sähköasennukset, kiuas ja pinnat voivat olla kuluneita tai nykyvaatimuksiin nähden puutteellisia.

Kuluneet, epäsiistit pinnat saavat saunan vaikuttamaan vanhentuneelta ja tunkkaiselta. Nuhruisuus vähentää helposti saunomisiloa, mutta saunaremontilla voidaan vaikuttaa myös saunan toimivuuteen ja turvallisuuteen. Etenkin iäkkäämpiä saunoja varten olisi Krausen mukaan hyvä miettiä saunaa remontoimalla esimerkiksi porrasten määrää ja nousukorkeutta, ja asentaa tarvittaessa kaiteet niiden molemmiin puoliin.

– Kun ihmiset vanhenevat, se, mikä meni vielä 30 vuotta sitten, voi olla hankalaa nykyään.

Saunaan lisää tilantuntua lauderatkaisuilla

Vanhojen, alkuperäiskuntoisten saunojen yleisimpiä puutteita ovat vanhentunut tai puuttuva vedeneristys, heikko ilmanvaihto sekä rakenteisiin mahdollisesti syntyneet kosteus- ja homevauriot, luettelee sisustusarkkitehti **Piia Seppänen**, jolle saunojen suunnittelu on niin ikään päivätyötä.

Remonttia voi kuitenkin rajoittaa hänen mukaansa esimerkiksi tilan koko, seinärakenteet, ilmanvaihdon sijainti – ja budjetti.

– Nykyään some on pullollaan kuvia leijuvista lauteista – eli mahdollisimman vähän näkyviä tukijalkoja – ja tämä aiheuttaa seinärakennehaas-

Magnific

teen. Leijuvat tukijalattomat kulmat lauteissa täytyy huomioida jo seinärakenteissa ennen panelointeja.

Pienen saunatilan voi hänen mukaansa saada kuitenkin tuntu-
maan kokoaan suuremmalta sopivalla laudemallilla ja lauteiden
mittasuhteilla.

– Alalaude kannattaa tehdä puolilaverina tai laverina, jolloin
saadaan optimoitua jalkatila, ja kun alalaude jatkuu ylälauteen
alle, se jatkaa katsetta takaseinään ja tila tuntuu suuremmalta.

Maria Krause huomauttaa L-mallisen lauteen vievän saunasta
paljon tilaa. Pienissä saunoissa hän kannattaa sen sijaan seinäs-
tä seinään -ratkaisua. Pienenkin saunan saa tuntumaan koko-
aan suuremmalta esimerkiksi vaihtamalla saunan oven lasiovek-
si, mutta hän toteaa, ettei sekään ole aivan ongelmaton ratkaisu:

– Jos vettä roiskuu, tulee kalkkitahroja, mikä vaatii enemmän
siivousta. Mutta toisaalta se luo tilantunnetta, jos on näkymä suih-
kutilaan.

Saunaan voidaan saada kaivattua avaruutta myös osittais- tai
kokolasiseinällä. Krause muistuttaa monien suomalaisten yhdis-
tävän saunaan kuitenkin mielessään intiimin tunnelman, jolloin
pienempi tilakaan ei häiritse.

Saunatrendeinä tummat sävyt ja jiirilauteet

Nykypäivän saunatrendeissä näkyvät Piia Seppäsen mukaan tum-
mat sävyt, kuten lämpökäsitelty haapa, mustaksi sävytetyt panee-
lit ja muutenkin rauhallinen, luonnonläheinen spa-henki.

– Myös epäsuora LED-valaistus ja selkeä minimalistinen ilme
ovat suosittuja.

Hän kertoo jiirilauteiden olevan tämän hetken suurin sauna-
trendi. Perinteisten lauteiden rinnalle on tullut myös näyttäväm-
piä laudekokonaisuuksia, joita voidaan räätälöidä omaan ma-
kuun sopiviksi.

– Massiivisemmat liimalevy-lauteet ja vastaavasti rimamaisem-
mat lauteet kiinnostavat tällä hetkellä myös.

Pintamateriaaleilla on iso merkitys siihen, miten tilavalta sau-
na vaikuttaa. Seppänen kertoo vaaleampien puu- ja laattapinto-
jen tekevät tilasta suuremman tuntuisen.

»

LVI-ALAN PALVELUITA 15 VUODEN KOKEMUKSELLA Kokkola ja lähialueet

• Tarvikemyynti • lämpö • vesi • ilmastointi
• huolto • korjaus • saneeraus ja uudisrakentaminen

0400 746 825 • myynti@vesifix.fi • www.vesifix.fi

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

LASITEKIN TUOTTEILLA LUKSUSTA ARKEEN

UNELMIESI LASITERASSI

*Toteutamme unelmiesi terassin toiveidesi mukaan,
perustuksista alkaen aina viimeisiä viimeistelyitä myöten.*

• Terassilasit • Saunan lasiseinät • Erikoislasit ja peilit
• Mittatilaus eristyslasit ja tasolasit • Polykarbonaatit

Lasit kätevästi myös verkkokaupasta!
Hyödynnä rahoitusmahdollisuus

www.lasitek.fi

040 754 6413 ■ Pajatie 23, 85500 Nivala

Laatoitus ja muuraus
A. KANGAS
050 535 7489, laatoitus.kangas@gmail.com
www.laatoitusjammuurauskangas.fi

Magnific

Saunan siivoaminen helpommaksi

Sauna pitää pestä kunnolla pari-kolme kertaa vuodessa, muistuttaa Maria Krause – tehtävä, joka on tavallisesti melkoisen työläs.

– Valitettavasti ne alalauteet pitää nostaa pois, jos ei halua ryömiä lattiailla. Jos saunan lauteet on kiinnitetty seinästä seinään, niitä on aika vaikea nostaa.

Hän vinkkaa saunanpesun helpottuvan esimerkiksi kuivahöyrypesurilla, jolla tahrat ja bakteerit saadaan puhdistettua lauteilta kätevästi.

Piia Seppänen kehottaa ottamaan siivoamisen huomiioon jo laudesuunnitteluvaiheessa. Siirrettävä nousujakara ja irrotettavat tai kääntyvät laudeosat helpottavat lattian ja rakenteiden puhdistamista.

Puhtaanapitoa helpottaa myös lauteen suoja-käsittely esimerkiksi parafiiniöljyllä tai saunavahalla.

– Nämä tekevät puupinnoista vettä ja likaa hylkiviä. Näin puhtaanapito helpottuu.

– Valitsisin myös paneeliksi noin 15 mm vahvan paneelin, en kovin vahvaa ja kolmiulotteista esimerkiksi rimamaista paneelia, koska materiaalivahvuudet voi viedä pienestä saunatilasta myös yllättävästi tilantuntua.

Hän lisää myös paneelisuunnilla olevan merkitystä. Niillä voidaan halutessa korostaa esimerkiksi tilan korkeutta tai syvyyttä.

– En välttämättä käyttäisi myöskään kovin montaa erilaista paneelia tai puun sävyä samassa saunassa. Kun käytetään samaa puunsävyä ja selkeitä yhtenäisiä pintoja, se tekee tilasta tilavamman oloisen, harmonisen.

Nykykiukaiden ominaisuudet kehittyneet

Kiuasvalikoima on monipuolistunut reippaasti sitten takavuosien: perinteisten seinäkiukaiden lisäksi saatavilla on esimerkiksi näyttäviä tornikiukaita, kulmamalleja ja lauteisiin integroitavia ratkaisuja, luettelee Seppänen. Samalla kiukaista on tullut entistä enemmän visuaalinen elementti.

Nykykaisten sähkökiukaiden energiahyötysuhde on kehittynyt myös aimo harppauksen vanhoihin malleihin verrattuna, ja niiden sijoittelumahdollisuudet monipuolistuneet: lauteet voidaan esimerkiksi asentaa kehäksi joidenkin kiukaiden ympärille.

– Niitähän on valtavasti paljon eri värejä, eri kokoja ja osittain eri muotoja. On asiakkaista ja seinän paneeleista ja lauteista kiinni, mikä matsaa parhaiten, Krause toteaa.

Uusien kiukaiden tärkeä ominaisuus ovat suojatut vastukset, jotka estävät kiukaan ylikuumentumisen ja parantavat siten turvallisuutta. Monet nykykiukaat on varustettu myös helpommilla hallintamahdollisuuksilla, ja niitä voidaan ohjata etänä esimerkiksi älypuhelimella.

– Lisäksi uusissa kiukaissa voi olla lämmönsäätöjärjestelmä, joka asettaa sen optimaalisen lämmön mitä halutaan, Krause lisää.

Monet pitävät puukiukaista saatavia löylyjä ylivermaisina sähkökiukaisiin verrattuna. Krause vinkkaa markkinoilta löytyvän nykyisin myös duo-kiukaita, joissa on sekä puu- että sähkölämmitys, joiden välillä voi vapaasti sitten valita tilanteen ja tarpeen mukaisesti.

– Jos on vähän kiirempi tai haluaa saunoa päivän päätteeksi, sitten vain napsauttaa kiukaan päälle kaukosäätimestä tai puhelimella.

Saunan valaistus tekee tunnelman

Valaistus tekee tunnelman – myös saunoessa. Seppänen kehottaa pohtimaan, halutaanko valaistuksella tehdä valoisaa vai hämyistä saunatunnelmaa. Valaistus on hyvä suunnitella ennen panelointia, jotta sähkötyöt pystytään tekemään suunnitelmaa tukevasti ja sähköjen ulosviennit pystytään tekemään oikeille kohdille.

– Valaistus voi olla tänä päivänä myös himmennettävä, mikäli saunan tunnelmaa ja valaistuksen voimakkuutta halutaan muokata. Kannattaa pohtia myös tarvitaanko siivousvaloa oman katkaisijan taakse.

Myös Krause korostaa saunan valaistuksen merkitystä. Saunan valaistuksen uusiminen ei ole hänen mukaansa yleensä suuritöinen hanke, mutta kannattaa kosteissa tai puolikosteissa tiloissa jättää sähköasentajan hoidettavaksi jo turvallisuussyistä. Hän neuvoo kiinnittämään huomiota etenkin siihen, mihin valaistus sijoitetaan.

– Toisinaan lauteiden alle, tai jos lauteiden takana on selkänauha, siellä voi hyvin kiertää led-nauha. Tai sitten on spottivalaisimia alakatossa. Led-valaisimissa pitää miettiä myös valon väriä, että se ei ole liian sininen vaan vähän kellertävä. On ihan uskomaton, kuinka paljon se vaikuttaa tunnelmaan.

Nyrkkisääntönä saunan valaistus ei saisi häikäistä lauteilla olevia tai alas meneviä, ja sen tulee kestää kovaa lämpöä ja kosteutta. Seppänen kertoo nykyään olevan saatavilla myös pitkään kaivattua LED-nauhaa, joka voidaan asentaa saunan kattoon.

– Aiemmin tällaista tuotetta ei ole ollut markkinoilla, koska kuumuus aiheuttaa tekniselle toteutukselle ja valon kestävyydelle haasteita.

Sauna nykyvaatimusten tasolle

– Jos saunaa yhtään alkaa fiksaamaan, kyllä se kannattaa laittaa hyvällä tavalla tähän päivään, Maria Krause kannustaa. Rakennustapa on vuosien saatossa muuttunut, ja monet asiat tehtiin aikoinaan hyvin toisin kuin nykyään. Etenkin kosteuseristeiden kunnosta on hyvä varmistua, ja tarvittaessa päivittää ne nykyvaatimusten tasolle. Mahdollisten virheiden lisäksi hän kehottaa kurkistamaan pinnan alle sitä, mitä saunassa ylipäätään on tehty ja pitäisikö jotain päivittää.

– Se lisää kustannuksia, mutta on sen väärti.

Hän neuvoo kiinnittämään huomiota myös saunan ilmanvaihtoon, etenkin korvausilman riittävyyteen. Usein talon ilmanvaihtojärjestelmä kun on jäänyt rakennusaikaiselle tasolle.

– Jotta saunassa olisi miellyttävä olla, tulo- ja poistoilman tulee olla kuitenkin tasapainossa. ■

» LAKIPALSTA

Lasse Jelekäinen
Asianajaja, OTM
Tohtorikoulutettava,
Helsingin yliopisto
Lindbladilla vuodesta
2019 lähtien

Kaupungin vuokratonttien vuokrankorotus

Asunto, kuten omakoti- tai kerrostalo voi sijaita omistetun tontin sijaan vuokratontilla. Kiinteistön omistaja tai taloyhtiö ei tällöin omista maapohjaa, vaan maksaa vuokraa tontin omistajalle, kuten kaupungille. Vuokrasopimukset ovat tavanomaisesti pitkiä ja sopimusedot on sovittu vuosikymmenien ajaksi.

Viime vuosina vuokratontit ovat herättäneet keskustelua, sillä vuokriin on tehty merkittäviä korotuksia, kun vanhoja vuosikymmeniä kestäviä sopimuksia on uusittu. Esimerkiksi alkuvuodesta 2026 Espoon kaupunki ilmoitti korottavansa kaupungin vuokratonttien tonttivuokraa sopimuksiin, jotka on laadittu 1970- ja 1980-luvuilla. Uuden sopimuskauden vuokrat olivat selvästi nykyisiä vuokria korkeampia, ja tätä on perusteltu pääkaupunkiseudun viime vuosikymmenten voimakkaalla arvonnousulla.

Tonttivuokran hinta on tavanomaisesti sidottu tontin arvoon sopimuksentekohetkellä, ja sopimukset ovat lähes poikkeuksetta määräaikaisia. Maanvuokralain mukaan vuokranantaja ei voi yksipuolisesti vuokra-aikana korottaa tontinvuokraa, ellei siitä ole sovittu tontinvuokrasopimuksessa. Tontinvuokran sovittelun osalta asia voidaan vuokra-aikana käsitellä käräjäoikeudessa.

Koska tonttivuokrasopimukset on tavanomaisesti solmittu 50 vuodeksi, niin vuokrataso on tässä ajassa jäänyt jälkeen tonttien arvosta. Uusittavien vuokrasopimusten hinta tarkastetaan Espoon kaupungin

tapauksessa tonttien markkina-arvoon, joka selittää moninkertaiseksi nousevan vuokrahinnan. Tamperella tonttivuokraan vaikuttaa asemakaavassa olevan rakennusoikeuden määrä ja Helsingissä toteutunut kerrosala.

Hinnankorotukset voivat vaikuttaa merkittävästi asukkaiden talouteen ja moninkertaiseksi nousseet vuokrat ovatkin herättäneet huolta ja vastustusta. Kiinteistöjen omistajat ovat tehneet kaupungeille oikeasuvaatimuksia yleisen kohtuuttomuuden nojalla. Vuokranantajana toimivan kaupungin menettely vuokrankorotuksessa voidaan käsitellä hallinto-oikeudessa. Kaupungit ovat pyrkineet kohtuullistamaan korotuksia esimerkiksi tapauskohtaisilla porrastuksilla tai toteuttamalla korotukset asteittain esimerkiksi 10 vuoden siirtymäajan avulla.

Uusien vuokraehtojen taustalla vaikuttaa myös ihmisten tasapuolisuus ja yhdenvertaisuus. Julkisten toimijoiden kuten kaupunkien on kunta- ja hallintolakien nojalla kohdeltava asukkaitaan tasapuolisesti. Vanhoissa vuokrasopimuksissa tonttivuokra on huomattavasti alhaisempi kuin lähivuosina solmituissa sopimuksissa. Tämä on johtanut siihen, että samassa kaupungissa kaupungin vuokratontilla asuvien ihmisten tonttivuokra voi vaihdella hyvinkin paljon. Tasapuolisuuden ja yhdenvertaisuuden nojalla vanhoja vuokrasopimuksia uusittaessa on kaupungin nostettava vuokra samalle tasolle nykyisen tason kanssa.

Muuttofirmasta saa ammattimaista palvelua tavaroiden siirtoon tai vaikka koko muuttoon.

Teksti: Ulla Sirén

Muuta ensin paperilla, sitten autolla

Hyvä muutto on sellainen, että irtaimiston lisäksi omat hermot säilyvät kunnossa. Siksi muutto onnistuu parhaiten suunnittelemalla, aikatauluttamalla ja varmistamalla kaikenlaisia asioita etukäteen.

Muutossa kannattaa karsia turhia kustannuksia, joten sen suunnittelu alkaa eri vaihtoehtojen vertailusta ja kilpailuttamisesta. Muuttopäivällä on väliä hinnan suhteen, sillä muuttopalvelut ovat yleensä halvempia keskellä viikkoa ja alkukuusta. Joskus hiljaisen kysynnän aikoina firmat tarjoavat erityisen edullisia päiviä tai ”äkkilähtöjä” eli halpoja muuttoja niille, jotka tilaavat palvelun vasta päivää paria aikaisemmin. Tällöin muuton voi joskus saada jopa puoleen hintaan.

Jos aikoo muuttaa ilman ammattiapua, on hankittava vähintään kuljetukseen sopiva auto ja tarvittava talkooväki, muuttolaatikoita sekä muita apuvälineitä kuten nokkakärkyt ja kuorman kiinnitykseen tarvittavat välineet. Auton ja laatikot voi vuokrata, joten niidenkin hintoja kannattaa vertailla.

Muuttamiseen voi saada taloudel-

lista apua, joten hyvissä ajoin ennen muuttoon on hyvä ottaa selvää, onko oikeutettu sellaiseen. Kela voi maksaa tietyin ehdoin muuttoavustusta ja jos on muutettava työn takia, myös liikkuvuusavustusta. Työehtosopimukseen kuuluva palkallinen muuttopäivä on tuki, jota kaikki eivät ehkä tule ajatelleeksi.

Tilaa muutto ajoissa

Muuttojen asiantuntija, toimitusjohtaja **Jari Kuopio** kertoo, että muuton toteuttajaksi valitaan usein lähin firma, mutta se ei aina takaa halvinta hintaa. Esimerkiksi muuttoauton ajo laskutetaan varikolta varikolle, mitä firman toimiston sijainti ei kerro. Auto voi siis tulla kauempaa kuin luulisi.

Kuopion mukaan suosituin muuttofirman avulla tehtävä muutto on sellainen, jossa asiakas pakkaa ja

purkaa itse tavaransa, mutta firma hoitaa niiden suojauksen kuljetuksen ajaksi sekä kaiken kantamisen.

– Nykyään on harvinaista, että ihmisillä on omasta takaa apuväkeä. Mies ja -auto -tyyppisiä muuttoja ei juuri enää tehdä, vaan firmasta tulee aina kaksi tai kolme työntekijää, hän kertoo.

Sen sijaan täyttää ”avaimet käteen” -palvelua, jossa firma sekä pakkaa että purkaa tavarat, hyödyntää vain pari prosenttia kaikista muuttajista.

Muuton ammattilaiset toivovat, että tilaus tehdään riittävän ajoissa, mutta mielellään firman kanssa yksityiskohdista neuvotellen. Muuttofirmoilla on tunti hinnat, joten asiakkaat haluavat mieluiten tiukan aikataulun, mutta tietämättömyydestä voi seurata virheitä. Maallikon on vaikea tietää, miten paljon tavaroiden siirto oikeasti vie aikaa, ja miten ison auton mikäkin tavaramäärä vaatii.

– Ehdottoman tärkeää on tehdä kaikki sopimukset muuttofirman kanssa kirjallisena, Jari Kuopio neuvoo. Asiakkaan on saatava tilauksesta kirjallinen vahvistus, jossa luetellaan kaikki vastuut ja velvollisuudet. Pelkkää suullinen sopimus saattaisi johtaa siihen, että määräpäivänä muuttoautoa ei tulekaan.

Pakkaa järjestyksessä

Muutto on sitä työläämpää, mitä enemmän selvitettävää on vanhaan asuntoon kertyneissä tavaroissa. Usein muuttavat ovat yleensä karsineet tavaroitaan, mutta jos muutetaan pois kodista, jossa on eletty kymmeniä vuosia, kaiken läpikäyminen voi vaatia paljon aikaa ja ajatustyötä. Siitä päästä kannattaa siis aloittaa, kun kodin vaihto häämöttää.

Perillä odottava kaaos on lyhytkes-

Magnific

Muuttolaatikoiden sisällön merkitseminen ja huonekalujen pintojen suojaaminen helpottavat alkuun pääsyä uudessa kodissa.

Magnific

Kalenteriin kannattaa tarttua heti, kun muutto aletaan suunnitella, sillä aikataulutus vähentää stressiä.

toisempi, jos laatikon päälle kirjoitetaan, mitä se sisältää, sekä mihin huoneeseen pakkaus kuuluu viedä.

Tärkeää on myös huonekalujen pintojen sekä särkyvien esineiden kuten peilien ja valaisinten suojaaminen. Lipastojen ja kirjoituspöytien laatikot on hyvä teipata tai muuten kiinnittää paikoilleen, niin että ne eivät aukeile kannettaessa. Jari Kuopio kehottaa lisäksi välttämään laatikoiden ylipakkaamista.

– Jos laatikot on pakattu kukku-roilleen, niitä on mahdotonta pino-ta päällekkäin muuttoautoon. Silloin jokainen laatikko pitää avata ja tyh-jentää niistä tavaraa muualle, tai sit-ten asetella ne vain vierekkäin, mikä tosiasiallisesti on harvoin mahdollista, hän selittää.

Järkevä muuttaja varaa itselleen ja perheelleen selviytymispakkauksen, joka sisältää sen, mitä voi tarvita kes-ken muuton ja heti sen jälkeen. Sellai-sia ovat esimerkiksi hygieni- ja ensi-aputarvikkeet, laturit, taskulamput, sakset, lattiaharja ja rikkalapio, kätei-nen raha, ruokaa ja juomaa – myös lemmikkieläimille – vauvan hoidossa välttämättömät tarvikkeet; ylipäättään kaikki sellainen, mitä ilman ei tule toimeen montaa tuntia. Jos koko ko-din irtaimisto on pakattuna laatikoi-hin, joita monet käsiparit ovat kanta-neet sisään satunnaisessa järjestyk-sessä, on helpotus tietää ainakin se, missä sijaitsee välttämättömin.

Vanha asunto kuntoon

Ei ole samantekevää, mihin kuntoon vanha asunto jää. Jos asuu vuokralla,

muuttosiivous kuuluu vuokralaisen velvollisuuksiin. Ellei sitä hoida, omis-taja siivouttaa asunnon ja lasku seuraa perässä. Siivouksen saa tarvitessaan myös ostopalveluna, jota jotkin muut-tofirmatkin tarjoavat. Siivouspalvelus-ta saa verotuksessa kotitalousvähen-nyksen, mutta muuttopalvelusta ei.

Esimerkiksi varastotiloja voi siivo-ta ja ikkunoita pestä jo viikkoja en-nen muuttoa, ja sillä keinolla muut-toviikon kiire helpottuu. Siivoukses-sa pitää muistaa komeroitten sisäosi-en sekä lieden ja jääkaapin taustojen imurointi sekä lattiakaivojen, ilman-vaihtoventtiilien, uunin, jääkaapin ja pakastimen puhdistus. Kun kylmäka-lusteet on sulatettu ja puhdistettu ja johdot otettu irti pistorasioista, niiden ovet jätetään raolleen, jotta sisälle ei muodostu kosteutta. Pesu- ja tiskiko-neiden hanojen pitää jäädä kiinni.

Viimeistään siivouksen yhteydes-sä on hyvä tarkistaa asunnon kunto ja dokumentoida se valokuvaamal-la. Silloin välttyy muun muassa siltä, että uusien asukkaiden muutossa tai heti sen jälkeen aiheuttamista vauri-oista aletaan vaatia korvauksia edelli-seltä asukkaalta. Dokumentointi kos-kee tietysti myös uutta asuntoa, jotta voidaan osoittaa vuokranantajalle tai taloyhtiölle sen kunto sekä mahdolli-set puutteet muuttohetkellä.

Solmi, siirrä ja irtisano

Kuten tiedetään, muuttaminen ei tar-koita pelkkää tavaroiden siirtämis-tä paikasta toiseen. Asumiseen liittyy melkoinen määrä erilaisia sopimuk-sia, joista suuri osa on normaalin ar-

jen sujumisen kannalta pakollisia, ei-vätkä nekään vaihda paikkaa auto-maattisesti.

Tärkein on muuttoilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon, Postiin sekä talo-yhtiöön muutettaessa lisäksi muutto-eli taloon tuloilmoitus isännöitsijälle. Muuttoilmoitukset eivät korvaa toisi-aan, joten ne kaikki on muistettava.

Sähkö- ja nettisopimukset katkea-vat muutettaessa asunnosta toiseen. Koska uudet sopimukset on tehtävä joka tapauksessa, ne voi halutessaan kilpailuttaa muuton yhteydessä. Jos taas sähkö ja netti sisältyvät vuoka-raan uudessa asunnossa, pitää muis-taa olla tekemättä sopimuksia.

Samoin lehtitilaukset ja muut mah-dolliset säännöllisesti kotiin saapu-vat tilaukset kannattaa siirtää ajoissa, jotta ei synny katkoksia.

Taloyhtiöistä lähtiessä on muis-tettava irtisanoa sauna- ja pesutu-pavuorot sekä autopaikka, ja taloyhtiöön muutettaessa sopia uudet vuo-rot. Joissakin taloyhtiöissä voi olla muitakin varattavia vuoroja, kuten kuntosali. Vuoroista voi sopia esi-merkiksi silloin, kun ilmoittaa muu-tosta isännöitsijälle.

Omakotitaloon muuttaja tarvitsee lisäksi ainakin vesi- ja jätehuoltoso-pimukset sekä mahdollisesti yksityis-tien lumenaurausopimuksen, jota ei helposti tule ajatelleeksi, jos muutto tapahtuu lumettomana aikana.

Vuokralaisen pitää lisäksi muis-taa, montako avainta hänen hallus-saan on ollut autopaikan sähkötol-pan avain mukaan lukien, ja kerätä ne kokoon ajoissa.

On myös syytä varmistua siitä, että

takuuvuokra palautetaan sen jäl-keen, kun vuokranantaja on tarkista-nut tyhjäksi jääneen asunnon.

Huolehdi vakuutuksista

Kotivakuutus pitää muistaa siir-tää uuteen asentoon, ja ennen kaik-kea on tärkeää varmistaa, että se on voimassa muuttopäivänä ja sisältää muuttovakuutuksen. Jos vakuutuk-sen sanoo irti ja ajattelee ottavansa uuteen kotiin aikanaan uuden, käy niin, että vakuutusta ei ole turvana silloin, kun on suurin riski, että irt-aimistolle tai jommallekummalle asunnolle sattuu jotain.

Muuttofirman oma vakuutus korvaa särkynyttä omaisuutta painon mu-kaan, 20 euroa kilolta, jos firma aihe-uttaa vahinkoa. Lisäksi on olemassa erillinen muuttovakuutus, joka tarvi-taan, mikäli muutettava omaisuus on erityisen arvokasta tai vaikeasti kulje-tettavaa. Muuttajan ottama erillisva-kuutus on välttämätön, jos muutetta-va esine on yli 2000 euron arvoinen.

On hyvä huomata, että muutossa kadonneita tavaroita vakuutus ei kor-vaa eikä muuttofirma vastaa niistä. Jari Kuopio selittää, että jos katoamiset oli-sivat firman vastuulla, koko muutto-kuormasta pitäisi laatia yksityiskohtai-set lähetykselliset, jotta olisi selvää, mitä tavaraa kuormassa on kulkenut.

– Muuton jälkeen tavaroita on usein hukassa, mutta tavallisesti ne löytyvät lopulta asiakkaan omista tiloista, eivät muuttoautosta, Kuopio sanoo. ■

Asiantuntija: Toimitusjohtaja Jari Kuopio, Muuttoapu.com

Teksti: Elina Salmi

Kodin ei-toivotut pikku vieraat

Vessan lattialla näkyy hopeinen vilahdus, roskakaapista kuuluu rapinaa ja jauhopussin sisältö näyttäisi elävän. Kotiin on siis päässyt kutsumattomia vieraita.

Siistiinkin kotiin saattaa joskus ilmaantua tuholaisia, joista haluaa päästä eroon. Osa niistä tulee vierästä, osa ulkoa ja osan kannamme itse sisälle.

Vaikka joukossa on harmittomia-kin kavereita, voivat tuhohyönteiset ja sisälle tunkevat jyräjät aiheuttaa monenlaista haittaa ja harmia sekä ainakin runsaasti ylimääräistä työtä. Eroonhan niistä on päästävä.

Jos kylpyhuoneessa, ruokakaapissa tai vaatekomerossa näkyy ötököitä, pitää ensiksi koittaa selvittää laji. Jos lentäviä tai ryömiviä hyönteisiä tai toukkia on enemmän kuin yksi, on

syitä ryhtyä toimeen ja pyrkiä häätämään kutsumattomat vieraat mahdollisimman pikaisesti.

Hiiret, rotat ja toisinaan oravat saattavat myös päästä sisätiloihin ja ne on häädettävä vielä isommalla kii-reellä kuin hyönteiset.

Vessan vikkela vipeltäjä

Sokeritoukka on reilun sentin mit-tainen, hopeanharmaa, vilkasliik-keinen otus, joka viihtyy kosteissa ti-loissa. Useimmiten sen näkee ves-sassa tai kylpyhuoneessa, kun valo-narka hyönteinen säntää piiloon va-

lojen syttyessä.

Sokeritoukka viihtyy viemäreissä. Ne liikkuvat tilasta toiseen putkien kautta ja pääsevät hajulukkojen läpi. Sokeritoukista on harvoin mitään oi-keaa haittaa, mutta ne voivat toisi-naan aiheuttaa tuhoa tekstiileissä. Jos toukkia on massoittain, se voi ker-toa siitä, että rakenteissa on kosteus-vaurioita ja tarkempi tutkimus on paikallaan.

Sokeritoukkia voi yrittää häätää kaatamalla kiehuva vettä kaikkiin viemäriin. Lisäksi on suositeltavaa imuroida kosteiden tilojen ja keittiön listat, nurkat, saumat sekä raot. Li-

säksi voi illalla käsitellä pyretriinipi-toisella aineella ne kohdat, joissa so-keritoukkia näkyy.

Hyönteismyrkkyjen käytössä on noudatettava varovaisuutta ja tutus-tuttava erittäin huolellisesti käyttö-ohjeisiin, sillä toiset niistä ovat vaa-rallisia myös ihmisille ja vaikkapa lemmikkieläimille.

Muukalainen keittiön pöydällä

Keväällä ja alkukesästä voi sisäl-lä nähdä myös mauriaisia eli soke-rimuurahaisia. Se on pieni ja musta

eikä pure ihmistä.

Useimmiten mauraisten pesä on ulkona ja ne hakeutuvat sisätiloihin vain etsimään syötävää. Kannattaakin vähentää houkutuksia ja pitää ruoat suojattuina, makeat aineet tiiviissä rasioissa sekä keittiö siistinä murusista. Turvalisin vaihtoehto mauraisten torjuntaan on kaupan syöttövalmiste, jossa myrky on muovirasian suojassa.

Toisinaan sisätiloissa voi havaita myös mauraista selvästi suuremman ja luonnosta tutumman hevosmuurahaisen. Normaalisti hevosmuurahainen elää metsissä, mutta voi joskus pesiä myös rakennukseen ja aiheuttaa merkittävää tuhoa. Hevosmuurahainen ei varsinaisesti syö puuta, vaan jyräsi sinne pesänsä, joka laajenee vuosi vuodelta.

Jos pesä sijaitsee rakennuksen kantavissa osissa, voi syntyä huomattavia vahinkoja. Siksi pesä on löydettävä ja tuhottava pikimmiten ja kaikki vioittuneet puuosat vaihdettava uusiin. Aina varma valinta on ammattimaisen tuholaistorjujan apuun turvautuminen.

Apua, jauhoissani liikkuu joku

Elintarvikkeita vioittavat tuohyönteiset kulkeutuvat kotiin jauhopussissa tai muissa elintarvikepakkauksissa, tekstiilituholaiset taas vaatteiden tai kalusteiden mukana. Jos jauhopussissa liikkuu joku tai näkyy ohutta seittiä, on kotiin tullut kannettua riisihärö, rohmukuoriainen tai joku koisälaji. Jokainen lienee törmännyt myös banaanikärpäseen.

Eri elintarvikkeilla on omat tyyppilliset tuholaissensa. Useimmat niistä eivät ole myrkyllisiä tai levitä tauteja, mutta syödessään elintarvikkeita ne pilaavat tuotteet ulosteillaan.

Jos havaitsee keittiön kaapeissa ylimääräistä elämää, kannattaa aluksi tarkistaa kaikki, myös avaamattomat pakkaukset ja heittää pois saastuneet. Sen jälkeen pitää tyhjentää kaikki keittiön kaapit, imuroida ne ja pyyhkiä hyllyt yleispuhdistusaineella. Pölypusi viedään välittömästi roskeen. Kannattaa lisäksi puhdistaa lieden tausta ja muut raot ja välit, joihin helposti kertyy likaa ja murusia.

Elintarvikkeiden säilyttäminen tiiviissä muovi- tai lasipurkeissa auttaa ehkäisemään tuholaisten leviämistä. Ulkomailta tuodut mauste- ja pähkinäpussit voi pakastaa viikoksi, jolloin niissä mahdollisesti olevat hyönteisten munat tuhoutuvat.

Loppukesästä ilmaantuva banaanikärpänen on ärsyttävä, mutta muuten vaaraton. Niitä voi yrittää torjua pitämällä keittiön työtasot ja tiskiallas puhtaina, piilottamalla ruoat kaappeihin ja jääkaappiin ja tyhjentämällä bioroskis päivittäin.

Tekstiilituholaisten esiintyminen ei automaattisesti tarkoita sitä, että siivouksessa on oikaistu turhan usein, mutta helpommin ne lisääntyvät ja elävät sotaisessa ympäristössä. Kannattaakin tuulettaa, ravistella ja pestä tekstiilejä säännöllisesti ja imuroida vaatekaapit aika ajoin. Siten ehkäisee tehokkaimmin koiperhosten, turkiskuuoriaisten tai vyöhrakuoriaisten tuhoja.

Jos löytää tekstiileistä reikiä, toukkien koteloiden kuoria tai näkee toukkia tai kuoriaisia, on syytä ryhtyä toimiin. Kaapit tyhjennetään kokonaan ja kuumaa kestävä tekstiilit pestään 60 asteessa tai pakastetaan viikon ajan.

Lisäksi vaatekaapit imuroidaan ja pyyhitään yleispuhdistusaineella huolellisesti pinnat, lattiat, lattialistat, nurkat ja laatikot. Myös lähellä olevat matot viedään ulos ja tuuletetaan tai imuroidaan molemmin puolin. Tarpeen mukaan voi käyttää tuholaisten torjuntaan tarkoitettua ainetta, joka sisältää pyretriiniä.

Ikävä matkatulainen

Ehkä inhotuin kutsumaton vieras on lutikka. Se on syöpäläinen eli hyönteinen, joka tarvitsee ihmisten tai muiden nisäkkäiden verta ravinnokseen. Omakotitaloon se useimmiten kannetaan itse kirpparilöytöjen tai ulkomaan reissulta matkatavaroiden mukana. Kerrostalossa ne voivat levitä asunnosta toiseen.

Lutikan saapumista kotiin ei välttämättä heti huomaa, koska se piileskelee päivisin patjojen saumoissa tai vaikka sängyn rakenteissa ja liikkuu vain öisin.

Merkkejä lutikoista voivat olla verijäljet ja tummat tai mustat ulostepisteet lakanoissa, patjoissa tai sängyn jaloissa. Luteen purema voi aiheuttaa kutisevia pausiamia, jotka sijaitsevat usein raajoissa ja niitä on muutama aivan lähekkäin.

Lutikoiden hävittämiseen tarvitaan aina ammattilainen, koska niihin eivät tehoa kuluttajien käyttöön tarkoitettujen torjunta-aineiden. Matkalta tullessa esineet ja tekstiilit, jotka kestävätkä kuumaa, voi varotoimena viedä hyvin lämmitettyyn saunaan muutamaksi tunniksi. Saman asian ajaa viikko pakastimessa tai talvella ulkona, jos pakkasta on yli -18 astetta.

Tuholaisten ennaltaehkäisy on aina helpompaa kuin niiden hävittäminen. Säännölliset tarkastukset, puhtaanapito sekä kosteusolosuhteet vaikuttavat olennaisesti siihen, asettuvatko tuholaistaloksi. Suoranaudessa torjunnassa on otettava huomioon ongelman aiheuttaja ja sen aikaansaamat tuhot sekä vietävä usein monivaiheinen torjunta loppuun ohjeiden mukaisesti.

Lähteet: Asumisterveysliitto AsTery, Martat, Tukes ja Ruokavirasto

Nurkasta kuuluu pienten tassujen rapinaa

Kotona ja mökillä saattaa joskus törmätä vähän isompiin tuholaissiini eli hiiriin tai rottiiin. Joskus oravakin saattaa pyrkiä taloksi eristeisiin. Metsähiiri on ehkä yleisin taloihin, kesämökkeihin ja ulkorakennuksiin tunkeutuva jyrsijä.

Jyrsijöistä ja niiden eritteistä tarttuvia tauteja ovat muun muassa lehmänrokkovirus, myyräkuume, aiheuttava Puumala-virus, jänisrutto ja jäykkäkouristus. Lisäksi on mahdollista saada jyrsijänpureman aiheuttama infektio ja rotanpuremakuume.

Taudinaiheuttajat voivat tarttua myös loukuista. Myyräkuumeeseen saattaa saada hengitysteitse metsämyyrän eritteiden saastuttamasta puu- tai eristepölystä. Siksi kuolleita jyrsijöitä käsiteltäessä on käytettävä suojakäsineitä ja tarvittaessa muita suoja-aineita.

Jyrsijähaitat on parasta yrittää ehkäistä ennalta. Koska hiiri pääsee rakennukseen sormen mentävästä reiästä ja rottakin vain vähän isommasta, pitää tilkitä riittävän tiheällä verkolla kaikki raot, joista eläin voi päästä sisälle.

Elintarvikkeet ja lemmikkien ruoat on säilytettävä niin, etteivät jyrsijät pääse niihin käsiksi. Myös jätteet on suljettava kannellisiin astioihin eikä biojätteitä saa kompostoida avokompostissa. Lintujen ruokintapaikoilla maahan varisevat siemenet saattavat houkutella jyrsijöitä paikalle, joten kannattaa suosia ruokintalaitteita, joihin ne eivät pääse ja pitää ruokintapaikka siistinä. Lautat ja lehtikasat on siivottava pois pihasta, sillä jyrsijät piiloutuvat mielellään niihin.

Jos ennaltaehkäisy ei auta, on ryhdyttävä hävittämään otuksia. Tukes suosittelee käyttämään siinä tehtävässä ensisijaisesti tappavia loukkuja. Viimeisenä keinoja jyrsijöiden torjunnassa voi käyttää jyrsijämyrkyä, mutta on muistettava, että silloin vaarassa ovat hiirien lisäksi myös pienet lapset ja kotieläimet, joiden suuhun myrkyä voi joutua.

Rottien hävittäminen kannattaa jättää yleensä ammattilaisille – varsinkin, jos niitä halutaan hävittää myrkyttämällä, sillä kuluttajille ei ole myynnissä rottien tehoavia valmisteita. Tuholaistorjuntaa tekeviä yrityksiä voi etsiä Tukesin tuholaistorjunnan yritysrekisteristä. ■

Lähde: Tukes

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Frisbeegolf villitsee vuodesta toiseen

Frisbeegolf on rento harrastus, jossa voi haastaa itseään oman tasonsa mukaisesti ja nauttia ulkonaliikkumisesta.

Vuonna 2025 frisbeegolfin MM-kisat järjestettiin ensimmäistä kertaa Pohjois-Amerikan ulkopuolella, vieläpä kotoisasti Tampereella ja Nokialla. Tapahtumaa seurasi lajihistorian ylivoimaisesti suurin liveyleisö niin paikan päällä kuin streamin välityksellä.

Frisbeegolfia voi pelata hyvin yksinkin, mutta Suomessa on yli 200 seuraa, joissa lajia voi harrastaa yhdessä muiden kanssa niin kesä- kuin talvikaudellakin. Frisbeegolf onkin saavuttanut meillä laajan suosion: jo vuonna 2024 frisbeegolfradat.fi-sivustolle oli listattu kaikkiaan 1 000 kotimaista rataa.

Frisbeegolfrataan kuuluu yleensä 9 tai 18 väylää. Pelin on voittanut se pelaaja, joka on kiertänyt koko radan vähimmillä heitoilla. Peliväylä aloitetaan heittämällä avausheitto. Seuraava heitto suoritetaan aina siitä paikasta, mihin edellinen heitto pysähtyi. Väylä on pelattu loppuun kunnes frisbee on maalikorissa. Kun väylä on pelattu loppuun, siirrytään seuraavalle väylälle.

Frisbeegolfissa väylien pituudet vaihtelevat viidestäkymmenestä metristä aina kolmeensataan metriin. Pelatessa käytetään väylän ja pelitilanteen mukaisesti erilaista frisbeetä ja erilaisia heittotapoja.

Lähde: Suomen Frisbeegolfliitto

Magnific

Tykkää **FACEBOOKISSA!**
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdessä.

RISTIKKO

Miehet LUOTI Öljymaa Tämän koston! Valtio

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

-suoja Välissä Välit -5 +10

Työkalu

Leipä Suvusta?

Frangen 1001 **Frozen-** 0011 **hahmo** **Savokin** **Ansoja**

Rusi **Koti-** **Kai-** **nous** **Pää-** **tön** **Käde-** **tön** **Lau-** **laja** **Orginaali** **Fobiat -1.** **Usko-** **vat** **"vale"** **Hau-** **toihin** **Raha** **yks.-1.** **Lap-** **selli-** **sia**

Lupaus **LIHATON** **SIIPOLA** **Blom** **Eläin** **-4h** **Fifty-** **sixty** **ISTA** **Sinne-** **mäki**

Vään- **netty** **?** **Sillan-** **pää** **Joil-** **lakin**

Pal- **via** **Isku** **Arabi-** **maa** **Seos** **Ja seu-** **raavana** **Mitat-** **tavia?** **Jää-** **tön** **10-1** **5+4**

Tämä ja **uusinta** **Pattijoki** **Preiskari** **Lapaluoto** **24.12.** **Rikki** **Mitat-** **tavia?** **Jää-** **tön** **10-1** **5+4**

Visa

VMSPORT

KOULUUN, TÖIHIN JA HARRASTUKSIIN - PYÖRÄLLÄ PAREMMIN!

Uusi pyörä syksyyn - laadukkaat merkit, huippuvalikoima ja asiantunteva palvelu lähelläsi tai verkossa.

VERKKOKAUPPA
www.vmsport.fi
Verkkokauppa 24/7

MYYMÄLÄT
Kokkola, Kahvitie 44
Pietarsaari, Kanavapuistikko 8

HUOLTO
Pyörähuolto Kokkolassa
Ajanvaraus
050 417 4774

AUKIOLOAJAT
Ma-Pe 10-18
La 10-14

TREK

Marlin 5

699€

ORBEA

Onna 20

KAMPANJA!

929€

(norm. 999 €)

SCOTT

Contrail 30

699€

(norm. 749 €)

TREK

ORBEA

SCOTT

HEPHA

AMFLOW

SE-METSURI

METSÄSI PARHAAKSI

**Ammattitaitoista
metsänhoitoa,
raivausta ja
puunkaatoa.**

Tarjoamme luotettavaa palvelua metsänomistajille, yrityksille ja yksityisasiakkaille. Työ tehdään turvallisesti, tehokkaasti ja sovitusti - joka kerta.

PALVELUT

- ✓ Taimikonhoidot ja taimikonperkaukset
- ✓ Ennakkoraivaukset ja linjaraivaukset
- ✓ Metsän istutukset
- ✓ Tontti- ja kiinteistöraivaukset
- ✓ Pihapuiden kaadot
- ✓ Pihojen siistimiset ja kiinteistöhuolto
- ✓ Lumityöt ja ajopalvelut

PYYDÄ TARJOUS!
044 500 0807

✉ santeri.erkkila@se-metsuri.fi

🌐 www.se-metsuri.fi

📍 TOIMIALUE: KESKI-POHJANMAA - MYÖS SUUREMMAT URAKAT KOKO SUOMEEN.

Elämän tärkeät asiat järjestykseen

– etukäteen ja jälkeinpäin.

Perukirjat | Testamentit | Avioehdot

Edunvalvontavaltakirjat | Ositukset

Kuolinpesien hallinnointi | Kauppakirjat

Kiinteistönvälitys | Kaupanvahvistukset

Arviokirjat (kiinteistöt ja huoneistot)

Kotikäynnit tai etänä –
joustavasti tilanteen mukaan.

040 149 3450

riku@alvalkv.fi

Alva
Notariaattipalvelut

notariaattipalvelut.alvalkv.fi

KESTOSUOSIKIT EDULLISESTI

SOLO TV-TASO 166

239 €

TV-taso kahdella ovella ja avo-osalla. Saatavilla myös 220 cm pitkä versio. Lisävarusteena ovi avo-osaan. Värät: valkoinen, musta, tammi ja ruskea.

SKANDIA 3-ISTUTTAVA SOHVA

669 €

212 cm leveä selkeälinjainen sohva Brego kankaalla. Saatavilla myös kulmasohvana ja muilla mitoilla. Eri kangas-, nahka- ja väri vaihtoehtoja.

ÅLESUND DIVAANISOHVA

890 €

205 cm leveä divaanisohva harmaalla tai ruskealla Aragon kankaalla. Kätisyyden voi vaihtaa helposti.

AARRE 140*200 RUNKOSÄNKY

665 €

Pussijousitettu runkosänky. Kovuudet medium ja hard. Sisältää puujalat ja 90 mm paksun Essence sijauspatjan. Beige verhoilu. Myös muita kokoja.

SLIMLINE 5039 LEPUTUOLI

ALK. **859 €**

Tuoli on saatavilla kolmessa eri koossa: S, M ja L. Paljon kangas- ja nahkavaihtoehtoja. Manuaalinen, akkukäyttöinen tai sähkökäyttöinen mekanismi. Erilaisia laippa- ja ristikkojalkoja.

LOUNGE DUO TUOLI JA RAHI

319 €

Tuoli ja rahi huippuedulliseen yhteishintaan. Verhoiltu kestäväällä beigellä Mito-kankaalla. Saatavilla myös vihreänä. Tuolissa keinu-mekanismi.

Aukiolot: ma-pe 10-18, la 10-15
puh. 0400 483 019 | Yrittäjätie 5-7, Kokkola
info@kalusteniemi.net | www.kalusteniemi.net

kalusteNiemi

**PALJON TUOTTEITA
HETI OMASTA VARASTOSTA**

PANOSTA ILMANLAATUUN JA SÄÄSTÄ **ENERGIAA!**

Vahva ilmastointialan ammattilainen

ILMASTOINTIKANAVIEN

- tarkastukset
- puhdistukset
- mittaukset
- säädöt
- kuvaukset
- saneeraukset

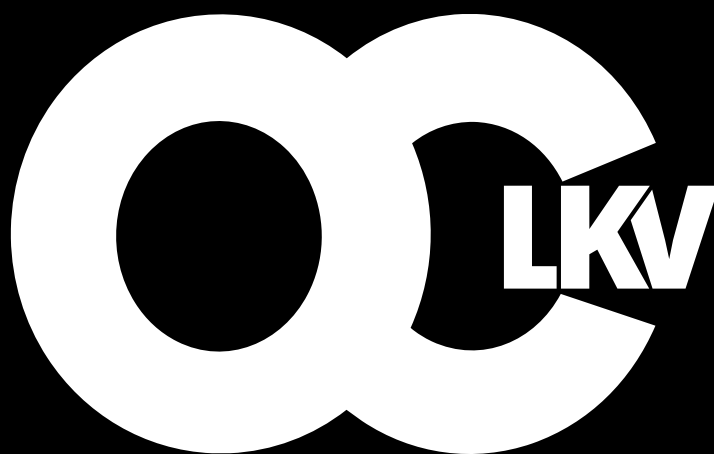

Kokkolan Ilmastointiasennus

luotettava
kumppani

☎ 0400 518 233 • info@kokkolanilmastointiasennus.fi

www.kokkolanilmastointiasennus.fi

OC Pohjanmaan Oy LKV

Kokkola-Kannus

**Kiinteistönvälitystä
ammattitaidolla ja kokemuksella**